

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

พัชรภรณ์ ขำเหล็ก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

GUIDELINES FOR IMPLEMENTING INTERNAL QUALITY ASSURANCE
OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THUNG KULA THONG
CONSORTIUM UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE ROI ET

PATCHARAPORN CHANGLEK

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTSTST
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN PROGRAM IN EDUCATION ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2025

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	พัชรภรณ์ ช่างเหล็ก
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระครูศรีวิรุณสุนทร , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(พระเมธีวัชรภรณ์ , รองศาสตราจารย์ ดร.)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาทม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

กรรมการ

(ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	พัชรภรณ์ ช่างเหล็ก
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า:

1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ควรสร้างความเข้าใจมาตรฐานผ่านการอบรม คู่มือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน ควร

วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีการติดตามและขับเคลื่อนแผนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การประชุมและระบบติดตามออนไลน์ ควรพัฒนาระบบประเมินคุณภาพด้วยการอบรมบุคลากร และใช้ผลการประเมินปรับปรุงการสอน ควรจัดทำ SAR ครอบคลุมทุกมาตรฐาน โดยอาศัยการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบและการแลกเปลี่ยนตัวอย่างคุณภาพ

คำสำคัญ: แนวทาง, การดำเนินงาน, ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ABSTRACT

Thematic Paper Topic	Guidelines for Implementing Internal Educational Quality Assurance of School Administrators in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et
Student's Name	Patcharaporn Changlek
Degree Sought	Master of Education
Program	Program in Education Administration
Anno Domini	2025
Advisor	Asst. Prof. Dr. Jiraporn Phansawang

The objectives of this research were 1) to study the implementing internal educational quality assurance of school administrators. 2) to compare the opinions on implementing internal educational quality assurance of school administrators in mention, classified by position, education level, and work experience. 3) to guidelines for the implementing internal educational quality assurance of school administrators in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et. The sample group 201 in number. The research instrument used was a questionnaire with content validity between 0.67 to 1.00 and reliability at 0.91. The statistical analyses employed include frequency, percentage, mean, standard deviation. The statistics used for hypothesis testing include t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and content analysis.

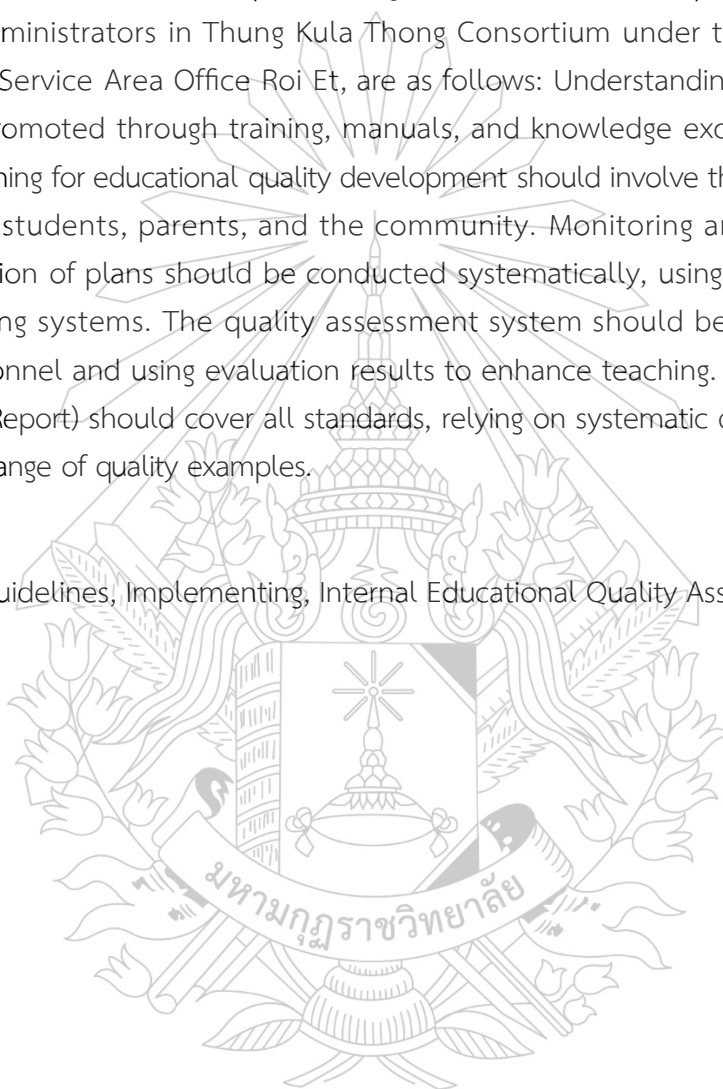
The research found that:

1) The implementing internal educational quality assurance of school administrators in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et overall at a highest level, ranked in order of average scores from highest to lowest as follows: the preparation of the educational management development plan of the institution; the preparation of the institution's self-assessment report; the implementation of the institution's educational management development plan; the internal evaluation and quality assurance of the institution; the establishment of educational standards for the institution; and the monitoring of the institution's performance, respectively.

2) The results of comparison opinions on the implementing internal educational quality assurance of school administrators in mention, classified by education level, and work experience show that overall, no significant differences except when classified by position, it was found that the areas of the implementation of the institution's educational management development plan and the monitoring of the institution's performance differed significantly at the .05 level.

3) Guidelines for the implementing internal educational quality assurance of school administrators in Thung Kula Thong Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Roi Et, are as follows: Understanding of standards should be promoted through training, manuals, and knowledge exchange among schools. Planning for educational quality development should involve the participation of teachers, students, parents, and the community. Monitoring and driving the implementation of plans should be conducted systematically, using meetings and online tracking systems. The quality assessment system should be improved by training personnel and using evaluation results to enhance teaching. The SAR (Self-Assessment Report) should cover all standards, relying on systematic data collection and the exchange of quality examples.

Keywords: Guidelines, Implementing, Internal Educational Quality Assurance

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตธ้อยเอ็ด และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ นายเทอดเกียรติ ยามโสภานายบุญภพ จันทมัตตุการ และ รศ.ดร. สุเทพ เมย์ไธสง และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผืนสว่าง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ โดยได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาธ้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยให้การสนับสนุน ส่งเสริมและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาและตอบแทน พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พัชรภรณ์ ช่างเหล็ก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	จ
ABSTRACT	ช
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	14
2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด.....	36
2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	64
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	75
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	76
3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	78
3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79

3.6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
5.1. สรุปผล	102
5.2. อภิปรายผล	105
5.3. ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	126
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ.....	130
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	133
ภาคผนวก จ เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	142
ภาคผนวก ฉ คำดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย	151
ภาคผนวก ช ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	158
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำนวน 8 โรงเรียน.....68
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอน สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำนวน 8 โรงเรียน.....77
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างปัจจัยส่วนบุคคล.....84
4.2	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม.....85
4.3	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....86
4.4	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....87
4.5	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....89
4.6	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....90
4.7	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา.....92
4.8	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา.....93
4.9	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง.....96
4.10	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....97
4.11	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....98
4.12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวม.....99

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1	หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	44
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศถือเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทต่อความเจริญรุ่งเรืองและความก้าวหน้าของสังคม โดยทุกประเทศล้วนมุ่งหวังที่จะสร้างพัฒนาอย่างยั่งยืนในดินแดนของตน หนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าของประเทศคือ การศึกษา สำหรับประเทศไทย การศึกษาได้รับการยกย่องว่าเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้ตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผ่าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อวางรากฐานและกำหนดทิศทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระยะยาว ในมาตรา 6 กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยกำลังอำนาจที่สำคัญที่สุดของชาติ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคน และคนพัฒนาชาติ ทุกคนในสังคมไทยควรมีบทบาทและหน้าที่ในการช่วยกันติดอาวุธการศึกษา ให้กับคนในชาติเพื่อประเทศของเราจะได้พัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (วสันต์ เต็งกวิน และ กิตติชัย สุธาสิโนบล, 2564)

ในการพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการศึกษา โดยจะต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและยึดหลักการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดแนวทางสำคัญหลายประการ ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องมีเอกภาพในด้านนโยบายและความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังต้องมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา จากแนวทางเหล่านี้จะเห็นได้ว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาการศึกษา โดยในหมวดที่ 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรา 47 และ 48 ซึ่งระบุว่า จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญและจำเป็นจึงออกกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ทั้งนี้จากผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมายังพบจุดอ่อน จากการวิเคราะห์ SWOT ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรายงานประจำปี 2565 พบว่า การนำผลประเมินลงสู่การปฏิบัติยังไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การเชื่อมโยงฐานข้อมูลหลักของ สมศ. ทั้งภายในและภายนอกยังไม่สามารถบูรณาการหรือตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้ การให้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินของผู้ประเมินยังขาดความเป็นรูปธรรมไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน การขาดการนำผลการประเมินจากระบบ QC100 มาปรับปรุงหลักสูตร อีกทั้งกระบวนการสรรหาผู้ประเมินและระบบประเมินให้ความสำคัญกับเอกสารมากกว่าการประเมินเชิงประจักษ์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2565) และจากบทความวิชาการของ นเรศ สติพิพงศ์ เรื่อง “การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21” พบว่าการประกันคุณภาพการศึกษายังพบปัญหา ในส่วนของภาระงานและความพร้อมของบุคลากร เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกทั้งในเรื่องเนื้อหาที่ต้องนำเสนอเอกสารอ้างอิง มีการเปลี่ยนเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้และกฎระเบียบต่างๆ บ่อยครั้งทำให้บุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการขั้นตอนในการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษารวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา (นเรศ สติพิพงศ์, 2561) ในส่วนของการสะท้อนผลการจัดการศึกษาในระดับชาติอีกแง่มุมหนึ่ง สามารถวัดได้จากการสอบ International Student Assessment (PISA) ซึ่งการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผลคะแนนการสอบ PISA ของนักเรียนไทยในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน อยู่อันดับที่ 50 จาก 64 ประเทศทั่วโลกในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งประเทศไทยมีแนวโน้มของคะแนนลดลง และมีอันดับต่ำมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา โดยมีคะแนนต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2565) ซึ่งปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ของประเทศไทยจากงานวิจัยของภัทรมนัส ศรีตระกูล ในปี 2563 พบว่า หนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนนสอบ PISA ของนักเรียนไทย คือ การประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ จะต้องมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ครูทุกคนต้องมีระบบการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดของสำนักงาน

รับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา แต่ระบบการประกันคุณภาพของไทยที่ผ่านมากลับเป็นภาระงานอย่างหนึ่งของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน เพราะเน้นการจัดทำเอกสารเป็นสำคัญ สิ่งที่ประเมินกลับไม่ได้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภัทรมนัส ศรีตระกูล, 2563) นอกจากนี้ยังพบว่า ปรัชญา สังชาติ และ จิราภรณ์ ผันสว่าง (2567) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น สูงที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จะเห็นว่า การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษายังมีปัญหาและอุปสรรค ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ

สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง เป็นกลุ่มของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ และอำเภอโพนทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบไปด้วย 8 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล 2) โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย 3) โรงเรียนทรายทองวิทยา 4) โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา 5) โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม 6) โรงเรียนหินกองวิทยาคาร 7) โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย และ 8) โรงเรียนหัวโตนวิทยา จากการรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี พ.ศ. 2566 พบปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การขาดความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาในผู้บริหาร ครู และบุคลากร ซึ่งมักมองว่าเป็นภาระงานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพ การจัดทำเอกสารที่ซับซ้อนและไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมายจริง รวมถึงการขาดทรัพยากรและงบประมาณสนับสนุน เช่น อุปกรณ์การเรียน และบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ ระบบติดตามและประเมินผลขาดความต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนไม่เพียงพอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2566) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า สะท้อนปัญหาภาพรวมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดและโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองยังขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หากว่าผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความเข้าใจอันดีในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ก็จะสามารถทำให้การบริหารงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อได้สารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีเห็นความคิดเห็นต่อดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

1.4.1 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน 408 คน จาก 8 โรงเรียน ในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2567 ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2567)

1.4.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W., 1970) ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 201 คน สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วเทียบสัดส่วน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก

1.4.3 ด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยยึดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา
- 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.4.4 ด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล 2) โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย 3) โรงเรียนทรายทองวิทยา 3) โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา 4) โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม 5) โรงเรียนหินกองวิทยาคาร 7) โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย และ 8) โรงเรียนหัวโตนวิทยา

1.4.5 ด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาเพื่อทำการวิจัยตั้งแต่ปีการศึกษา 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำศัพท์ เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.5.1 การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการที่เน้นการวางแผน การพัฒนาองค์กร การบริหารทรัพยากร และการบริหารบุคลากร เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อให้การบริหารการศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

1.5.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา โดยการประเมินตนเอง การวางแผน และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนรู้และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.5.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนของกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

1) **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา** หมายถึง กระบวนการที่ทุกภาคส่วนร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยมาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมพิจารณาบริบท ความพร้อม และศักยภาพของสถาบันศึกษา รวมถึงอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ความต้องการเฉพาะของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สถานศึกษาควรสะท้อนจุดเด่นของตนเมื่อดำเนินการสำเร็จนำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาระยะ 3-5 ปี สู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้วยคณะกรรมการทำงานของสถานศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายใน สถานศึกษาวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์ กำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3-5 ปีเพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี

3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรับรู้ และสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อเป้าหมายและแผนงาน พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำกับ ติดตาม และนิเทศงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ครูและบุคลากรต้องบริหารเวลาและดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมความร่วมมือในทีมงาน และใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ทุกฝ่ายดำเนินงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสมจนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา มีการวางแผนการประเมินโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการเก็บข้อมูลที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดเครื่องมือที่หลากหลาย มีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มาตรฐานและค่าเป้าหมายที่ประกาศใช้เป็นเกณฑ์ในการเทียบเคียง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมิน มีการติดตามผลและประเมินผลซ้ำ เพื่อปรับปรุง วางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เริ่มจากการกำหนดผู้รับผิดชอบทั้งระดับบุคคลหรือระดับสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบและหัวหน้างาน จากนั้นดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการรายงานการติดตามผล ประเด็นที่ติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้

6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ในรอบปีที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็ง และระบุจุดที่ต้องปรับปรุง โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศ ขั้นตอนเริ่มจากการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบหลักเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จากนั้นดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำรูปเล่มมีองค์ 2 ส่วน คือ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และรายละเอียดผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินตนเองในภาพรวมและรายมาตรฐาน ส่วนสุดท้ายคือภาคผนวก เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ นอกจากนี้ยังเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด หมายถึง หน่วยงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของพื้นที่บริการ 20 อำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ด มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์และจัดระบบประมาณพร้อมติดตามการใช้จ่าย ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลสถานศึกษา วิจัยและรวบรวมข้อมูลการศึกษา ระดมทรัพยากรสนับสนุนการศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด รวมถึงส่งเสริมการศึกษาภาคส่วนต่างๆ เช่น เอกชนและชุมชน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาประสานงานกับคณะทำงานด้านการศึกษา ประสานงานทั่วไปกับหน่วยงานต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง

1.5.5 สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง หมายถึง กลุ่มของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดในเขตอำเภอ สุวรรณภูมิ และอำเภอโพนทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบไปด้วย 8 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล 2) โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย 3) โรงเรียนทรายทองวิทยา 4) โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา 5) โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม 6) โรงเรียนหินกองวิทยาคาร 7) โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย และ 8) โรงเรียนหัวโทนวิทยา

1.5.6 ตำแหน่ง หมายถึง บุคลากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย

1) ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างาน 4 ฝ่าย หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา และผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2) ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง

1.5.7 วุฒิการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- 1) ระดับปริญญาตรี 2) สูงกว่าระดับปริญญาตรี

1.5.8 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 6-10 ปี 3) 11 ปีขึ้นไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ดได้

- 1) สารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาและปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีคุณภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากตำรา บทความ หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งมีหัวข้อที่สำคัญ

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการหลายคนกล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษา ดังนี้

สัมมา รธนีย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหาร และที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

โสภณ นาตะเสถียร (2561) ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การบริหารทรัพยากร การพัฒนาองค์กร และการบริหารบุคคล เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ซึ่งเน้นให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ

สุนีย์ คงสมบัติ (2563) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา เป็น ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการองค์กรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาที่ไม่ใช่แค่การบริหารเชิงโครงสร้างเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการใช้ศิลปะในการบริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการศึกษา

ปรีชา พรหมเทพ (2565) ให้ความหมายของ การบริหารการศึกษา ว่า เป็นระบบการจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านการบริหารหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร

การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารกิจการนักเรียน โดยเน้นให้เห็นถึงองค์ประกอบหลักที่ผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสำคัญเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ

ณรงค์ศักดิ์ มหาวงษ์ (2566) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา เป็น กระบวนการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ ที่ผู้นำทางการศึกษาต้องใช้แนวคิดด้านการบริหาร การจัดการเชิงระบบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารการศึกษาต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำทางการศึกษาในการปรับตัวให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม

สมชาย วิจิตรเกษม (2567) ระบุว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการและกำกับดูแลระบบการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดต่อผู้เรียน ครู บุคลากร และสังคมโดยรวม ซึ่งเน้นให้เห็นว่าการบริหารการศึกษามีผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนและต้องมีการกำกับดูแลที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม

Hoy และ Miskel (2020) ระบุว่า การบริหารการศึกษา คือ การใช้กระบวนการจัดการในการบริหารองค์การการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษา โดยการพัฒนาผู้นำ การจัดการทรัพยากร และการเสริมสร้างความร่วมมือในทุกะดับขององค์การการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยของพวกเขา การบริหารการศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กรที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนและการบริหารความเปลี่ยนแปลงในองค์การการศึกษา

Bush (2021) ได้ให้คำนิยามของ การบริหารการศึกษา ว่า กระบวนการที่รวมถึงการตัดสินใจที่สำคัญ การวางแผน และการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในทุกะดับของระบบการศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความท้าทายในด้านสังคมและการศึกษา โดย Bush เน้นที่ความสำคัญของการนำเอาทฤษฎีทางการบริหารมาใช้ในการจัดการระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการที่เน้นการวางแผน การพัฒนาองค์กร การบริหารทรัพยากร และการบริหารบุคลากร เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อให้การบริหารการศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษา มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของ ดังนี้

ศักดิ์ชัย สารสิน (2560) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะทำให้สามารถใช้ทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านบุคลากร เงินทุน และอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยลดความขาดแคลนทรัพยากรในบางพื้นที่และทำให้การศึกษาเป็นไปได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

พรณี บำรุงพงษ์ (2560) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาช่วยสร้างระบบการศึกษาที่มีความยั่งยืน โดยการพัฒนานโยบายการศึกษาและการบริหารจัดการที่มุ่งเน้น

ผลลัพธ์ในระยะยาว การบริหารการศึกษาจึงต้องมีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม

อรรถพล คุณเลิศ (2562) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการจัดการทรัพยากรและการดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและสถานศึกษาต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การจัดการกับครู บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21

ธวัชชัย ดวงชม (2562) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาช่วยให้สามารถสร้างโอกาสการศึกษาที่เท่าเทียมกันในทุกระดับและทุกภูมิภาค โดยการจัดการระบบการศึกษาให้เข้าถึงได้ง่ายและไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดในสังคมจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา

วิภา ศรีสวัสดิ์ (2561) เน้นย้ำว่าการบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้นำทางการศึกษา ผู้นำการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการวางแผน และบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการฝึกอบรมและการพัฒนาผู้นำการศึกษาจะช่วยให้สามารถนำพากระบวนการศึกษาไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว

สุวิทย์ นิลบุญ (2563) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาที่ดีต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนและการจัดการการศึกษา เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการห้องเรียน การเรียนการสอนออนไลน์ หรือการประยุกต์ใช้ระบบการประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและสามารถปรับใช้ได้ในทุกสถานการณ์

สมศักดิ์ ส่งาพานิช (2563) กล่าวถึงบทบาทของการบริหารการศึกษาที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบการศึกษาระดับชาติ โดยการวางแผนการศึกษาที่มีระยะยาว และการจัดการองค์การการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและโลกที่เปลี่ยนแปลงไป.

พีระศักดิ์ เชื้อไทย (2564) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาสามารถช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนาระบบการศึกษา โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการต่าง ๆ

ประพฤติ เชื้อเกียรติ (2564) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแนวทางการศึกษาใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับเทรนด์การศึกษาในระดับโลก การศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้การศึกษายังคงมีคุณค่าและเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกช่วงเวลา

ภัทรา พิชัย (2565) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียน ทุกคนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นและมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริง และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์การทำงาน

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการใช้ทรัพยากรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยเน้นการพัฒนานโยบายการศึกษาและการบริหารที่ยั่งยืน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการการศึกษาเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครอง รวมถึงการพัฒนาผู้นำการศึกษาให้มีความรู้และทักษะที่สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมได้

2.2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารการศึกษา

2.2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีร่วมสมัยการเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21

ในยุคเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาพแวดล้อม และมีความซับซ้อนมากขึ้น กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเข้ามามีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม มีสิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กร นั่นคือผู้นำ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ดังนั้น ผู้นำองค์กรยุคใหม่จึงต้องแสวงหาความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ และประสบการณ์ การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับผู้นำจึงเป็นความท้าทาย และสะท้อนถึงพัฒนาการไปสู่ความเป็นผู้นำทางการศึกษาตามแนวคิดและทฤษฎีร่วมสมัย ดังนี้

1. ทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ (Trait Theory)

Hartog และ Koopman (2001) กล่าวว่าบุคลิกลักษณะของผู้นำมี 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ลักษณะทางกายภาพ ผู้นำต้องมีลักษณะโดดเด่น เช่น ความสูง รูปร่าง บุคลิกภาพภายนอก น้ำเสียง อายุ เป็นต้น
- 2) ลักษณะทางความสามารถ ผู้นำต้องมีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี เนื่องจากต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ และสามารถพูดในที่สาธารณะได้ดี
- 3) ลักษณะทางเจตคติ ผู้นำต้องมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ต้องพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องให้ความนับถือและยอมรับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น รวมถึงสามารถแสดงออกทางอารมณ์ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย หรือมีความเป็นกันเองในระดับที่เหมาะสม

2. ทฤษฎีพฤติกรรมของความเป็นผู้นำ (Behavioral Theory)

2.1 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio State Studies)
มหาวิทยาลัยโอไฮโอได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำโดยพัฒนาแบบสอบถามที่เรียกว่า Leader Behavior Description Questionnaire (LBDQ) พบว่าพฤติกรรมของผู้นำสามารถอธิบายได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่

1) ปัจจัยมุ่งคน (Consideration) หมายถึงพฤติกรรมของผู้นำที่เน้นเรื่องความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเคารพซึ่งกันและกัน การให้การสนับสนุน การสร้างมิตรภาพ และการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง

2) ปัจจัยมุ่งงาน (Initiating Structure) หมายถึงพฤติกรรมของผู้นำที่เน้นการกำหนดโครงสร้างงาน การวางแผน การมอบหมายงาน และการควบคุมกระบวนการทำงาน

2.2 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Michigan Studies)
ลิเคิร์ทและคณะได้แบ่งผู้นำออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1) รูปแบบผู้นำแบบมุ่งคน (Employee-Oriented Leaders) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสนใจกับผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เน้นสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล

2) รูปแบบผู้นำแบบมุ่งงาน (Job-Oriented Leaders) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นหลัก โดยใช้ระบบการควบคุม กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เข้มงวดในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอิสระและรู้สึกเหมือนถูกบังคับ ส่งผลให้ขวัญกำลังใจในการทำงานลดลง

ดังนั้น ผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพควรให้ความสนใจกับผู้ปฏิบัติงานและสร้างทีมงานที่เข้มแข็งเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

3. ทฤษฎีความเป็นผู้นำตามสถานการณ์

การบริหารเชิงสถานการณ์สามารถใช้ทุกทฤษฎีมาประกอบกับประสบการณ์เพื่อช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ผู้นำจำเป็นต้องพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส และใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ เนื่องจากสถานการณ์แต่ละอย่างมีความแตกต่างกัน ทฤษฎีของ Fiedler ได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) ผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relationship-Oriented Leader) เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สร้างความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน และรับฟังความต้องการของพนักงาน ถือเป็นผู้นำที่คำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (Consideration)

2) ผู้นำที่มุ่งงาน (Task-Oriented Leader) เป็นผู้นำที่มุ่งเน้นความสำเร็จของงาน กำหนดทิศทางและมาตรฐานในการทำงานไว้อย่างชัดเจน มีลักษณะคล้ายกับผู้นำที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างและกระบวนการทำงานเป็นหลัก (Initiating Structure Style) นี่คือการให้ความสำคัญกับการแก้ไขให้ถูกต้องและอ่านง่ายขึ้น

4. ทฤษฎีตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid Theory)

Robert Blake และ Jane S. Mouton (1985) เป็นผู้เสนอทฤษฎีนี้ โดยกล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องเน้นทั้งงาน (Concern for Production) และเน้นทั้งคน (Concern for People) ทฤษฎีนี้แบ่งรูปแบบผู้นำออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1) ผู้นำแบบมุ่งเน้นงาน (9,1) (Authority-Compliance Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับงานมากกว่าคน โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำลักษณะนี้มักเข้มงวดกับระเบียบแบบแผน และใช้อำนาจสั่งการเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟัง

2) ผู้นำแบบมุ่งเน้นคน (1,9) (Country Club Management) ผู้นำลักษณะนี้ตรงกันข้ามกับผู้นำแบบมุ่งเน้นงาน โดยให้ความสำคัญกับคนมากกว่างาน เน้นการรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้ราบรื่น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกพึงพอใจในการทำงานมากกว่าการมุ่งเน้นประสิทธิภาพของงาน

3) ผู้นำแบบปล่อยปละละเลย (1,1) (Impoverished Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสนใจต่ำทั้งในด้านการงานและคน ไม่เน้นการพัฒนาองค์กรหรือบุคลากร บริหารงานไปตามสภาพ ไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ต้องการเพียงแค่ให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเท่านั้น

4) ผู้นำแบบเดินสายกลาง (5,5) (Middle of the Road Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับงานและคนในระดับปานกลาง มักเป็นบุคคลที่ชอบประนีประนอม ต้องการสร้างผลงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ตั้งเป้าหมายที่สูงมากนัก

5) ผู้นำแบบทีมงาน (9,9) (Team Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญสูงสุดทั้งในด้านการงานและคน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม เน้นความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยมีความไว้วางใจและเคารพซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นรูปแบบผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวคิดของ Blake และ Mouton

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในศตวรรษที่ 21 การเป็นผู้นำในองค์กรต้องมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้นำต้องเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีคุณลักษณะ ความเป็นผู้นำที่เน้นลักษณะทางกายภาพ ความสามารถ และเจตคติ ทฤษฎีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นทั้งความสัมพันธ์และงาน ทฤษฎีความเป็นผู้นำตามสถานการณ์ที่ผู้นำต้องปรับตัวตามบริบท และทฤษฎีตาข่ายการบริหารที่เน้นการให้ความสำคัญทั้งในด้านการงานและคน ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้ผู้นำสามารถพัฒนาและปรับใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมตามความต้องการขององค์กรและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 ความหมายของคุณภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพ ไว้ดังนี้

พรทิพย์ ศิริอุดม (2561) อธิบายว่า "คุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างตรงจุด แต่ยังเป็นเรื่องของการรักษาความยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นในตัวแบรนด์" ซึ่งพรทิพย์มองว่าคุณภาพที่ดีต้องมีผลกระทบทางบวกและทำให้เกิดความพึงพอใจระยะยาว

นพดล เจริญธรรม (2563) กล่าวถึงคุณภาพว่าเป็น "ระดับของความพึงพอใจที่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการได้รับจากสินค้าและบริการ ซึ่งต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐาน รวมถึงเพิ่มมูลค่าและประสบการณ์ที่ดีขึ้นได้" โดยนพดลเน้นว่าคุณภาพเกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างผลลัพธ์ที่ตรงต่อความคาดหวังและยังคงความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์หรือบริการ

นงนุช ปรีชาธรรม (2564) ระบุว่า "คุณภาพเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสามารถตอบโจทย์ของผู้บริโภคได้ในทุกรายละเอียด" โดยเน้นว่าคุณภาพคือความสมบูรณ์ของการผลิตและการจัดการที่ทำให้ลูกค้ามีประสบการณ์ที่ดีขึ้นเสมอ

Crosby, P. B. (1979) นิยามคุณภาพว่า “เป็นการบรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างไม่มีข้อผิดพลาด” ซึ่งหมายถึงการผลิตหรือให้บริการที่ตรงตามความคาดหวังและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มต้นทุนในการแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

Garvin, D. A. (1984) อธิบายว่าคุณภาพคือ “ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าทั้งในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และการใช้งาน” โดย Garvin ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพต้องสามารถวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

Deming, W. E. (1986) อธิบายว่าคุณภาพคือ “การพัฒนาและปรับปรุงที่ไม่หยุดนิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งเน้นที่การตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการยกระดับการทำงานภายในองค์กร” ซึ่ง Deming เชื่อว่าคุณภาพที่ดีต้องเกิดจากการปรับปรุงกระบวนการทำงานทุกส่วนอย่างต่อเนื่อง

Juran, J. M. (1989) ได้กล่าวถึงคุณภาพว่าเป็น “กระบวนการที่ไม่หยุดยั้งในการตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าอย่างครบถ้วน” ซึ่ง Juran มองว่าคุณภาพที่แท้จริงต้องสามารถตอบสนองไม่เพียงแต่ความต้องการพื้นฐาน แต่ยังรวมถึงการเพิ่มคุณค่าให้กับผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

Feigenbaum, A. V. (1991) ระบุว่าคุณภาพคือ “การสร้างระบบการบริหารจัดการที่ครอบคลุมทุกกระบวนการเพื่อให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของลูกค้าได้” โดย Feigenbaum มุ่งเน้นที่การจัดการเชิงระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพตั้งแต่ต้นจนจบ

จากการศึกษาความหมายของคำว่า “คุณภาพ” ผู้วิจัยสรุปว่า คุณภาพ คือ ความสามารถขององค์กรในการวางระบบบริหารจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการผลิตและการบริการ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจสูงสุด การสร้างคุณภาพในลักษณะนี้ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตัวผลิตภัณฑ์และแบรนด์ขององค์กร ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างองค์กรและลูกค้า

2.2.2 ความหมายของการประกันคุณภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพ ไว้ดังนี้

กิตติชัย สังข์สุวรรณ (2560) ระบุว่า การประกันคุณภาพ คือ การตรวจสอบและปรับปรุงกระบวนการในทุกขั้นตอนเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามข้อกำหนดและสร้างความเชื่อมั่นต่อสินค้าหรือบริการ

วรินทร์ คำกอง (2561) มองว่าการประกันคุณภาพ คือ การกำหนดมาตรฐานและการตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าหรือบริการมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า

ณัฐพล ศรีสุวรรณ (2562) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ การจัดระบบเพื่อควบคุมและตรวจสอบการผลิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานที่ตั้งไว้

Ishikawa (1985) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นการปฏิบัติที่ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการควบคุมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนดและความพึงพอใจของลูกค้า

Feigenbaum (1991) มองว่าการประกันคุณภาพ คือ การผนวกแนวคิดของการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานในองค์กร โดยเน้นให้เกิดคุณภาพในทุกภาคส่วนและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

Oakland (2003) อธิบายว่าการประกันคุณภาพ คือ การกำหนดมาตรการและวิธีการที่ใช้ในการควบคุมและตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการผลิตสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของการประกันคุณภาพ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การประกันคุณภาพ คือ การวางแผนและกำหนดวิธีการในการควบคุม ตรวจสอบ และปรับปรุงการผลิตในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการผลิตสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม

2.2.3 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2560) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพศึกษามากน้อยเพียงไร

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 3) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2565, หน้า 45-50) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการระบบที่เน้นความเป็นระบบระเบียบและการกำหนดมาตรฐานเพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนี้ประกอบด้วยกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม การวางแผนอย่างเป็นระบบ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของสังคมยุคใหม่

สมชาย สุขะจันทร์ (2566, หน้า 12-18) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือการสร้างระบบที่มีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่า

ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความโปร่งใส ความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ณรงค์ศักดิ์ นิลพันธุ์ (2566, หน้า 73-78) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการที่ต้องการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับระบบการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมระดับโลก กระบวนการดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพและการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Yin Cheong, C. and Wai Ming, T. (1997) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า เป็นคุณลักษณะของกลุ่มองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของระบบการศึกษา โดยดำเนินการให้บรรลุตามความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก

Ewell, P. T. (1999) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการที่พัฒนาผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินผลและการตรวจสอบเพื่อสร้างความมั่นใจว่า เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวไม่ได้หยุดที่การตรวจสอบ แต่รวมถึงการให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป โดยเฉพาะในระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นความยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

Newton, J. (2000) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงกระบวนการที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความโปร่งใสและการตรวจสอบที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ

จากการศึกษาความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน การประเมินผล การตรวจสอบ และการปรับปรุงระบบการเรียนการสอน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่า การศึกษาสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการในยุคสมัยอย่างแท้จริง อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การบูรณาการเทคโนโลยี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล

2.2.4 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับโรงเรียนจนถึงมหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคมว่า สถาบันการศึกษาจะสามารถมอบการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับมาตรฐานที่กำหนด สำหรับแนวคิดด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงดังนี้

สมพงษ์ จิตระดับ (2563) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมไทย โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน แนวคิดของเขามุ่งใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อการพัฒนาแทนที่จะเป็น

เพียงการตรวจสอบ อีกทั้งยังเน้นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม นอกจากนี้ ระบบการประกันคุณภาพยังควรผนวกเข้ากับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของโรงเรียน เพื่อสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2564) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม แนวคิดสำคัญประกอบด้วยการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในทุกระดับขององค์กร ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู ไปจนถึงนักเรียน เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพ การใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อการปรับปรุงแผนการตรวจสอบ การประเมินในลักษณะบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร และการเรียนการสอน รวมถึงการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว เพื่อให้การพัฒนาสถาบันเป็นไปอย่างรอบด้านและมั่นคง

กรรณิการ์ ตันประเสริฐ (2565) ได้นำเสนอแนวคิดด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยเน้นการจัดการคุณภาพเชิงระบบที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของการศึกษา ตั้งแต่การเรียนการสอนจนถึงการบริหารจัดการองค์กร แนวคิดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการกระบวนการคุณภาพเข้ากับภารกิจหลักของสถาบัน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนบุคลากร และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงการดึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยังเน้นการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา เพื่อให้ระบบการศึกษามีความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2565) ให้แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนและเหมาะสมสำหรับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพในระบบการศึกษา การกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผนและดำเนินงานได้อย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การสร้างตัวชี้วัดที่สะท้อนเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การประเมินผลมีความชัดเจนและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ศ.ดร.สมบัติ ยังเน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร หรือผู้ปกครอง การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายนี้ไม่เพียงช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในระบบการประกันคุณภาพ แต่ยังช่วยส่งเสริมความยั่งยืนของระบบในระยะยาว แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ใช่เพียงการตรวจสอบผลลัพธ์เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือและการพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มยุรี สุขแก้ว (2567) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ต้องเน้นถึงการประกันคุณภาพการศึกษาในมิติที่ลึกซึ้ง โดยชี้ให้เห็นว่าการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพในทุกระดับของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา แต่ควรรวมถึงการประเมินผลด้านพฤติกรรม ความพึง

พอใจ และทักษะชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้สะท้อนถึงการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งในด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากชุมชนในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมองว่าการมีส่วนร่วมนี้ไม่เพียงช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่ยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบระบบการประกันคุณภาพที่ยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในบริบทที่แตกต่างกัน

Holmes, B. (2022) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลก ทั้งด้านเทคโนโลยีและสังคม ซึ่งส่งผลต่อความต้องการและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยเขามองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาควรพัฒนาควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ และต้องมุ่งเน้นการสร้างระบบการประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งถือเป็นทักษะสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมเข้าสู่โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาในด้านนี้จึงต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางวิชาการกับทักษะต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน นอกจากนี้ Holmes ยังกล่าวถึงความสำคัญของการมีระบบที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างโปร่งใสและยุติธรรม การสร้างระบบที่สามารถตรวจสอบได้จะทำให้มั่นใจได้ว่าการศึกษานั้นมีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของโลกในระดับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงระบบการศึกษาให้ทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อความท้าทายในยุคที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของการศึกษาในอนาคต

Leahy, F. (2022) ให้แนวความคิดว่าการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษามุ่งเน้นการสร้างระบบที่สามารถรองรับความหลากหลายของผู้เรียนและบริบททางสังคม โดยเน้นความสำคัญของการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการรับมือกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว Leahy ย้ำว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพที่สามารถปรับตัวและยืดหยุ่นได้ จะช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางสังคม การสร้างระบบที่ยืดหยุ่นนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย แต่ยังช่วยให้อาจารย์และสถาบันการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษามุ่งเน้นการยกระดับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในอนาคต โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงคุณภาพแทนการตรวจสอบ สร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพในทุกกระดับ พร้อมทั้งผสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนและ

ยืดหยุ่น เพื่อเชื่อมโยงกระบวนการพัฒนาเข้ากับวิถีชีวิตของโรงเรียนอย่างกลมกลืน นำไปสู่ระบบการศึกษาที่โปร่งใส ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.5 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการ คือ แนวทางหรือกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจหรือดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในการประกันคุณภาพการศึกษามีผู้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) หลักการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ได้รับการพัฒนาและกำหนดตามกรอบนโยบายการศึกษาของชาติ รวมถึงการพัฒนากระบวนการประเมินผลการศึกษาเพื่อให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและโลกในยุคปัจจุบัน หลักการที่สำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยมีดังนี้

1) **การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (Stakeholder Involvement)** ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการศึกษา ทั้งผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ

2) **การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)** การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการประเมินผล และการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการและระบบการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) **การประเมินผลการศึกษา (Evaluation and Assessment)** การประเมินผลการศึกษาต้องเป็นกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอน การประเมินต้องมุ่งเน้นทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคการประเมินที่มีมาตรฐาน

4) **การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture)** สถาบันการศึกษาต้องส่งเสริมวัฒนธรรมที่เน้นการพัฒนาและรักษาคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกภาคส่วนในองค์กรมีบทบาทในการพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน

5) **การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร (Staff Development)** การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องเน้นการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูและผู้บริหารการศึกษาให้มีทักษะความรู้ที่ทันสมัย และสามารถนำเทคนิคการสอนที่ดีมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

6) **การใช้มาตรฐานการศึกษา (Standards of Education)** การประกันคุณภาพการศึกษาต้องใช้มาตรฐานการศึกษาที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ โดยพิจารณาแนวทางการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็น

7) **การสร้างความโปร่งใสและการตรวจสอบ (Transparency and Accountability)** ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต้องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีการรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลในทุกระดับของการศึกษา เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(2567) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2567 ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (Stakeholder Involvement): การประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ การมีส่วนร่วมนี้ช่วยให้กระบวนการการศึกษามีความหลากหลายและสามารถตอบสนองต่อความต้องการและข้อเสนอแนะของทุกฝ่ายได้อย่างเต็มที่

2) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement): กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาไม่หยุดนิ่ง แต่สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ระบบการศึกษามีความยั่งยืนและสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนได้ในระยะยาว

3) การประเมินและการตรวจสอบ (Evaluation and Monitoring): การประกันคุณภาพต้องมีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานของระบบการศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง การใช้ข้อมูลจากการประเมินจะช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของการศึกษาและสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4) การพัฒนาบุคลากร (Staff Development): การพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากรทุกระดับในระบบการศึกษาคือหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพ บุคลากรที่มีคุณภาพจะสามารถนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้

5) การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture): การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถาบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นคุณภาพช่วยให้การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน

Sallis, E. (2002) กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (Stakeholder Involvement) Edward Sallis ย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการศึกษา ทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายนี้ช่วยให้กระบวนการการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกคนในองค์กรการศึกษาได้อย่างดี การร่วมมือจากทุกฝ่ายช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคุณภาพในระยะยาว

2) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง กระบวนการนี้ไม่ควรหยุดที่การประเมินผลการศึกษาเพียงครั้งเดียว แต่ต้องเป็นกระบวนการที่มีการประเมินและพัฒนาใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องนี้ช่วยให้การศึกษาไม่ล้าหลังและสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของ

สังคมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ ซึ่งจะทำให้คุณภาพของการศึกษามีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา วัฒนธรรมคุณภาพช่วยให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจถึงความสำคัญของการมีคุณภาพในทุกกระบวนการของการศึกษา และทำให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาและรักษาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นคุณภาพจะทำให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ และทำให้สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

4) การใช้การจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) Sallis มองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาควรใช้แนวทางการจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพในทุกด้านของการศึกษา ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การสอน การประเมินผล ไปจนถึงการจัดการภายในสถานศึกษา แนวทาง TQM ช่วยสร้างระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยการพัฒนาคุณภาพจะเป็นส่วนหนึ่งของทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

5) การให้ความสำคัญกับข้อมูลและผลการประเมิน (Data and Evaluation) Edward Sallis เชื่อว่าการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนการสอนและการดำเนินงานต่างๆ สามารถช่วยให้สถานศึกษาทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง การนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์จะช่วยให้สถานศึกษามีแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพในแต่ละด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผลจะช่วยให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของการปรับปรุงต่างๆ และทำให้การพัฒนาคุณภาพเป็นไปอย่างตรงจุดและเป็นระบบ

Juran, J. M. (2004) เป็นผู้บุกเบิกในด้านการบริหารจัดการคุณภาพ (Quality Management) และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพในหลายสาขา รวมทั้งในวงการการศึกษา แนวคิดของ Juran เกี่ยวกับคุณภาพนั้น มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ (ในกรณีนี้คือผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องภายในกระบวนการหรือระบบ หลักการของ Juran ได้ถูกนำไปใช้ในการบริหารคุณภาพในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่เน้นการพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม ซึ่งมีหลักการ ดังนี้

1) การมองคุณภาพเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ตามแนวคิดของ Juran คุณภาพไม่ใช่เพียงแค่การผลิตสิ่งที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการในแต่ละกลุ่ม ซึ่งในกรณีของการศึกษา ลูกค้าหรือผู้ให้บริการคือผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการการศึกษา เช่น ครู ผู้ปกครอง และสังคมทั่วไป ดังนั้นการประกันคุณภาพในการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความคาดหวังของทั้งผู้เรียนและสังคม

2) การพัฒนาคุณภาพต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและยั่งยืน Juran มองว่าองค์กรควรสร้างระบบการบริหารคุณภาพที่สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในบริบทของการศึกษา

การประกันคุณภาพไม่ใช่แค่การทำให้ต่าง ๆ ให้ออกในช่วงเวลาหนึ่ง แต่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่าการศึกษาและการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้

3) การมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กร Juran เชื่อว่า การสร้างคุณภาพที่ดีในองค์กรต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาเน้นหมายถึงการที่ทุกภาคส่วนของสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน และการปรับปรุงระบบการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4) การวัดผลและการตรวจสอบ Juran เน้นให้มีการวัดผลและการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรกำลังเดินทางไปทิศทางที่ถูกต้อง ในการศึกษาที่เช่นเดียวกัน การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามที่คาดหวังหรือไม่ นอกจากนี้การตรวจสอบและประเมินผลยังช่วยให้องค์กรการศึกษาสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

5) การใช้เครื่องมือและเทคนิคในการปรับปรุงคุณภาพ Juran ยังเสนอให้ใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยในการปรับปรุงคุณภาพ เช่น การใช้เครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ และการใช้กระบวนการที่มีการควบคุมเพื่อประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การประกันคุณภาพในสถาบันการศึกษามีความเป็นระบบและมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงได้

จากการศึกษา หลักการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาผสมผสานหลักการสำคัญหลายด้าน เช่น การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และการใช้การจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) ในการปรับปรุงกระบวนการการศึกษา การใช้ข้อมูลจากการประเมินผลและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาปรับตัวได้ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสร้างความโปร่งใสในการตรวจสอบและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.2.6 ประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

ประกันคุณภาพการศึกษามีประโยชน์ต่อนักเรียนโรงเรียนประชาชนหน่วยงานทางสังคมดังต่อไปนี้

ประเสริฐ สุขไชย (2560) กล่าวถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) **ยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ** การประกันคุณภาพช่วยให้สถาบันการศึกษามีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและระบบโดยรวม

2) **สร้างระบบการตรวจสอบที่โปร่งใสและตรวจสอบได้** ระบบประกันคุณภาพทำให้กระบวนการทำงานของสถาบันมีความโปร่งใส สามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

3) **พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้พร้อมกับอนาคต** การมุ่งเน้นการประกันคุณภาพส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

4) **สนับสนุนความยั่งยืนทางการศึกษา** การประกันคุณภาพช่วยให้สถาบันมีแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การศึกษาในระยะยาวมีความมั่นคงและยั่งยืน

5) **เพิ่มความเชื่อมั่นในระดับชุมชนและนานาชาติ** ระบบประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรระดับสากล ทำให้สถาบันสามารถพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการได้อย่างกว้างขวาง

ทฤษฎีสุตา ภูมิระเบียบ (2561) กล่าวถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) **สร้างมาตรฐานการศึกษาในระดับสากล:** การประกันคุณภาพช่วยกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์ระดับประเทศและนานาชาติ ทำให้สถาบันการศึกษาไทยสามารถแข่งขันและได้รับการยอมรับในระดับสากล

2) **สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน:** กระบวนการประเมินและประกันคุณภาพช่วยให้สถาบันสามารถปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

3) **เสริมสร้างประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร:** การมีระบบประกันคุณภาพส่งผลให้บุคลากรทุกระดับตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และมีการพัฒนาทักษะการทำงานอย่างสม่ำเสมอ

4) **เพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ:** การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

5) **ส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง:** กระบวนการประเมินคุณภาพช่วยระบุจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีเป้าหมาย

จากการศึกษาประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีประโยชน์ในหลายมิติ โดยช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษา พัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมของนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสในโรงเรียน สร้างความมั่นใจให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่รับผู้จบการศึกษา พร้อมทั้งช่วยพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความสามารถและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระบบการศึกษามีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นในระดับชุมชนและนานาชาติว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพและสามารถตรวจสอบได้อย่างแท้จริง

2.2.7 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้ผ่านการแก้ไขและเพิ่มเติมจำนวน 3 ครั้ง จนกลายเป็นฉบับที่ 4 ในปัจจุบัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ

คุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยอ้างอิงจากราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติมในฉบับที่ 2 พ.ศ. และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ซึ่งได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้ในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 1) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

มาตรา 9 (3) ได้กำหนดหลักยึดของการศึกษาไว้ข้อหนึ่งว่า ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาใหม่แต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่างๆ ที่มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 4-15)

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติมจากราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 51 ในกรณีที่เกิดผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 20)

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนที่ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่มีการประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 51 ในกรณีที่เกิดผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 51)

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จะมีการกำหนดจุดมุ่งเน้นในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของคุณภาพการศึกษาเอาไว้หลายประเด็นเพื่อให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพที่ใกล้เคียงกันให้มากที่สุด รวมถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย

4. การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ

กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 บัญญัติไว้ อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไข

เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 17) ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ "การประกันคุณภาพการศึกษา" หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล "สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

3.2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3.3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาน

3.4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

3.6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่างๆที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการ

ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

สรุปกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 17)

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2.2.8 แนวคิดและทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ความหมายการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับสถานศึกษาและระบบการศึกษาโดยรวม มีหน่วยงานรวมถึงนักวิชาการได้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง "กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และส่งผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบเป็นประจำทุกปี เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง"

วิจิตร ศรีสอาน (2543) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน คือ "การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดทำระบบ การประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง"

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2552) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ "ระบบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบและประเมินตนเอง"

อารยา ใจดี (2551) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ "การดำเนินงานของสถานศึกษาที่สร้างระบบติดตามและประเมินผลภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา"

กิ่งทอง ใจแสน (2553) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ "กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น"

ปิยะดา จันท์เจริญสุข (2553) กล่าวการประกันคุณภาพภายในคือ "กระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง"

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2553) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน คือ "กระบวนการที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยอาศัยการประเมินตนเองเป็นหลัก เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง"

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายใน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการด้วยตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายในองค์กร โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ศิริพร กิจเกื้อกูล (2554) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การดำเนินงานเชิงระบบที่มุ่งเน้นการประเมินตนเองและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้

ภาณพ แจ่มพลอย (2556) ได้สรุปว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและแผนที่วางไว้แล้วเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การดำเนินงานที่สถานศึกษาจัดทำเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการจัดทำระบบการประเมินตนเอง รายงานผลการประเมิน และการปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2564) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

วิจิตรา ภักดีวงศ์ (2567) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในว่าเป็น การดำเนินงานเชิงระบบที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุม ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างมาตรฐานและคุณภาพการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Van Vught, F., & Westerheijden, D. (1994) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ กระบวนการที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพโดยใช้การตรวจสอบและควบคุมภายในสถาบันเอง ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดมาตรฐานและพัฒนากระบวนการทำงานให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยกระบวนการนี้เน้นถึงบทบาทของการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบ

Harvey, L. (1995) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่าเป็น กระบวนการที่สถาบันการศึกษาใช้ควบคุมและดูแลคุณภาพผ่านการสร้างระบบที่มุ่งเน้นการตรวจสอบภายในเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรฐานการศึกษาถูกปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการประกันคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือและความรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่ายในสถาบันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

Sallis, E. (2002) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการที่สถาบันการศึกษาพัฒนาคุณภาพจากภายใน ผ่านการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการสร้างมาตรฐาน การตรวจสอบประสิทธิภาพ และการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตลอดเวลา" กระบวนการนี้นำไปสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

จากการศึกษาความหมายของการประกันคุณภาพสถานศึกษาภายใน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา โดยการประเมินตนเอง การวางแผน และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนรู้และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวถึง หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ประการดังต่อไปนี้

1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2) การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบมีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ ดังนี้

1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา

2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้

3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผน กำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

จากการศึกษาหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายสำคัญที่การพัฒนาผู้เรียน การดำเนินงานต้องผสมเข้ากับการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและโปร่งใส โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงคุณภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นความร่วมมือร่วมใจ ความเป็นกันเองที่ตรวจสอบได้ และการใช้กระบวนการ PDCA (Plan, Do, Check, Act) ในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตามผล และพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

3. ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มั่นใจว่าการเรียนการสอนและการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในสถาบันเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานและนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์ (2560) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาตนเอง โดยสามารถส่งผลในหลายด้านดังนี้

1) **กระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนาตนเอง** การประกันคุณภาพภายในช่วยให้สถานศึกษามีการประเมินตนเองและทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามข้อเสนอแนะและข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการประเมิน

2) **สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน** ข้อมูลที่ได้จากการประกันคุณภาพจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างตรงตามความต้องการและทิศทางที่ต้องการพัฒนา

3) **ต้นสังกัดใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา** ต้นสังกัดสามารถใช้ข้อมูลจากการประกันคุณภาพเพื่อช่วยเหลือสถานศึกษาในการปรับปรุงด้านต่าง ๆ

เช่น บุคลากร งบประมาณ หรือทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษามีความพร้อมในการดำเนินงาน

4) เพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการจากสถานศึกษา การมีระบบการประกันคุณภาพที่ดีและโปร่งใสจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยทำให้เห็นว่าการศึกษาที่ได้รับมีคุณภาพและผ่านการประเมินอย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในช่วยให้สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้แน่ใจว่ามีการใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน

2) การตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เรียน เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสังคม

3) การพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในยังช่วยพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษา โดยการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและรักษาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลดีทั้งในด้านการเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่าได้ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน การประกันคุณภาพช่วยให้สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงการจัดการที่สามารถตอบสนองต่อข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาและเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ ทำให้การศึกษาในสถานศึกษามีคุณภาพและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับความท้าทายในอนาคต

2.2.9 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค SWOT และ TOWS Matrix

1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค SWOT

เอกชัย บุญยาพิษฐาน (2553) SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต (Vision) SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

1) Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบขององค์กร (ปัจจัยภายใน)

- 2) Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบขององค์กร (ปัจจัยภายใน)
- 3) Opportunities - โอกาสที่จะทำให้องค์กรดำเนินการได้ (ปัจจัยภายนอก)
- 4) Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร (ปัจจัยภายนอก)

หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถ ด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนด วิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

1) ขั้นตอน / วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

1.1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบระเบียบ วิถีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการท างานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกระทบก่อนหน้านี้ด้วย

- จุดแข็งขององค์กร (5-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในจากมุมมอง ของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

1.2) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงาน ขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการของ

องค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถถ่วงดุลข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจะต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

1.3) ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อมเมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรคแล้ว ให้นำ จุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค ภายนอกเพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

1.3.1) สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive -Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิด และหาประโยชน์อย่างเต็มที่

1.3.2) สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ที่สุดคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่สุด

1.3.3) สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลาย ประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (Turn around -oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

1.3.4) สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอนจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

2. TOWS Matrix

TOWS Matrix คือ กรอบวิธีคิดหากลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กรหรือธุรกิจ ซึ่งเป็นการนำมาคิดต่อยอดจากการที่ใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรคที่เกิดขึ้นในธุรกิจอย่างรอบด้าน เพื่อสร้างเป็นกลยุทธ์ทางเลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ธุรกิจได้เผชิญอยู่แน่นอนว่าชื่อกลยุทธ์นี้ก็มาจากคำว่า ‘Threat Opportunity Weakness Strength’ นั่นเอง โดยที่สถานการณ์ที่องค์กรหรือธุรกิจจำเป็นต้องวางกลยุทธ์เอาไว้ นั้น จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อธุรกิจหรือองค์กรเหล่านั้นเจออุปสรรค วิกฤต หรือปัญหาต่าง ๆ กรอบแนวคิด TOWS จึงจะสามารถนำไปช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้นได้นั่นเอง

2.1) TOWS Matrix และ SWOT ต่างกันอย่างไร

TOWS Matrix เป็นเครื่องมือที่ต่อยอดมาจาก SWOT Analysis ซึ่ง SWOT Analysis จะช่วยวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก อุปสรรค และโอกาส โดยปกติแล้วเหล่านักการตลาดจะใช้กรอบความคิดนี้เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นวิเคราะห์ธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์จนได้คำตอบแล้ว ก็นำมาสู่การวางกลยุทธ์ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ คือ TOWS Matrix ที่นักการตลาดที่มีประสบการณ์เลือกใช้เครื่องมือนี้ นำมาวางกลยุทธ์เพื่อทำการตลาด ทั้งวางกลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์เชิงรับ (ST) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) และกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ซึ่งใช้เพื่อกำหนดกลยุทธ์จากสิ่งที่วิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางทำการตลาด หาโอกาสและหาทางป้องกันเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดในตลาดให้ได้นั่นเอง

2.2) ประโยชน์ของ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและนำมาต่อยอดในการวางกลยุทธ์ด้วยเครื่องมือหรือกรอบแนวคิดนี้ทำให้ธุรกิจได้ประโยชน์คือ

2.2.1) วางกลยุทธ์ในการขยายตลาดได้อย่างมั่นคง เพราะเป็นการหีบจุดแข็งมาใช้กับสถานการณ์ที่เป็นปัจจัยบวกให้กับธุรกิจ ก็ทำให้สร้างข้อได้เปรียบและขยายตลาด ซึ่งเป็นผลดีต่อธุรกิจและสร้างโอกาสเป็นแต้มต่อในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2) กำหนดแผนวางกลยุทธ์ที่สามารถวัดผลได้ เพื่อป้องกันเหตุการณ์หรือสถานการณ์ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากภายในหรือจากปัจจัยภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดทอนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจได้

2.2.3) พลิกแพลงหรือวางกลยุทธ์ที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือคว้าโอกาส จากวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นให้กลับมาเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนของธุรกิจและเปลี่ยนมาเป็นข้อได้เปรียบในทางธุรกิจได้

2.2.4) รับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการใช้จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของธุรกิจเอาชนะอุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกบริษัทเอง

กลยุทธ์ TOWS Matrix

2.3) กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strength & Opportunity)

เป็นกลยุทธ์ที่นำข้อดีของธุรกิจผสมกับปัจจัยบวกของตลาด ออกมาเป็นกลยุทธ์ที่ดึงเอาศักยภาพและประสิทธิภาพของธุรกิจนั้น ๆ ออกมาใช้ได้อย่างสูงสุด ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่เสริมจุดแข็งและเทรนด์ในตลาดที่เป็นแรงส่งให้ธุรกิจสามารถทำกำไรและคว้าโอกาสในตลาดได้อย่างเต็มที่ตัวอย่างเช่น ธุรกิจมี Know How เกี่ยวกับ AI และตลาดกำลังสนใจเกี่ยวกับ AI สามารถวางกลยุทธ์เพิ่มฐานลูกค้าในตลาดได้

- กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weakness & Opportunity) เป็นกลยุทธ์ลดจุดอ่อนภายในของธุรกิจหรือองค์กร โดยการนำโอกาสทางการตลาดมาใช้หรือการพลิกจุดอ่อนมาใช้เป็นโอกาสในทางการตลาดตัวอย่างเช่น ยิมที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศก็ปรับเป็น Hot Yoga Gym และหีบข้อดีมาใช้คือเหมาะกับการเล่นโยคะร้อน เป็นต้น

- กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strength & Threat) เป็นการนำจุดแข็งมาวางเป็นกลยุทธ์เพื่อกลบอุปสรรคที่เกิดขึ้นของธุรกิจ เพื่อใช้ข้อดีเอาชนะอุปสรรคที่เป็นปัจจัยภายนอกนั่นเอง ตัวอย่างเช่น จุดแข็งคือความเป็นพรีเมียมของสินค้า แต่เทรนด์ธุรกิจเริ่มมีคอนสเนชันน้อยลง จึงปรับ

สินค้ามาเป็นระดับพรีเมียม เพื่อเชิญชวนผู้ที่ยังสนใจหรือสร้างโอกาสให้กับลูกค้าได้รับสินค้าระดับพรีเมียมมากขึ้น

- กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weakness & Threat) เป็นกลยุทธ์ในการหลบจุดอ่อนหรือข้อจำกัดของธุรกิจพลิกมาเป็นจุดแข็งหรือโอกาสที่ดีได้ตัวอย่างเช่น ธุรกิจขนาดเล็กจุดอ่อน คือ ยังไม่ได้รับความนิยม และอุปสรรคคือ พนักงานต้องการไปทำงานบริษัทใหญ่ ๆ สามารถเปลี่ยนเป็นจุดแข็งได้ได้ เช่น ธุรกิจขนาดเล็กเป็นโอกาสที่พนักงานทุกคนได้ลองทำสิ่งใหม่ ๆ และสามารถจัดสวัสดิการที่ตอบโจทย์พนักงานรายคน เพื่อดึงดูดในพนักงานได้ เป็นต้น

2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ยึดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นจะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษาเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย 6 ด้านดังต่อไปนี้

2.3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการกำหนดมาตรฐาน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุถึงคุณลักษณะและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนควรบรรลุในแต่ละระดับการศึกษา

โดยมาตรฐานเหล่านี้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำหลักสูตร การประเมินผล และการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนรู้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2564) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวัดและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการในด้านคุณลักษณะและความรู้ของผู้เรียน

Marzano, R. J. (1992) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง แผนที้นำทางการสำหรับการปรับแนวการสอน การออกแบบหลักสูตร และการประเมินนักเรียน โดยการให้เป้าหมายที่ชัดเจน มาตรฐานช่วยให้นักการศึกษาเน้นที่การบรรลุผลลัพธ์ทางการศึกษาที่มีความหมาย และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในระยะยาว

Wiggins, G., & McTighe, J. (1998) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เกณฑ์ที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถที่คาดหวังให้นักเรียนได้รับในแต่ละระดับชั้น เกณฑ์เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำหรับการออกแบบหลักสูตรและวิธีการสอน เพื่อให้นักการศึกษาปรับการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ

Stiggins, R. J. (2001) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า นักเรียนควรรู้อะไรและแสดงให้เห็นได้ในด้านทักษะ ความรู้ และความเข้าใจ เป้าหมายเหล่านี้ช่วยให้นักการศึกษาออกแบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพและปรับการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน

Darling-Hammond, L. (2006) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง กรอบแนวทางที่ช่วยกำหนดการพัฒนาหลักสูตรและระบบการประเมินผล โดยมีเป้าหมายเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานใด จะได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมและมีคุณภาพสูง พร้อมทั้งเตรียมตัวรับมือกับความท้าทายและโอกาสในอนาคต

Guskey, T. R. (2010) ให้ความหมาย มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ชุดความคาดหวังที่สามารถวัดผลได้และโปร่งใสสำหรับครูและนักเรียน โดยมาตรฐานเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สม่ำเสมอและสร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนพร้อมประสบความสำเร็จในทั้งเชิงวิชาการและในชีวิตจริง

จากการศึกษาความหมายผู้วิจัย สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เกณฑ์หรือข้อกำหนดที่กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน เพื่อใช้ในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษา มาตรฐานเหล่านี้ช่วยให้นักการศึกษาปรับการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ และมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและคุณภาพสูงในทุกด้าน รวมถึงเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.3.1.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มีหน่วยงานและนักวิชาการการได้สรุปถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาว่า สถานศึกษามีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการวัดผลประเมินผล และการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องควรประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจกรรม/สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบายการกำหนดตัวชี้วัด พันธกิจ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการ เพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาดังนี้ สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการ วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็น มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

ณัฐพล จันทรพิบูล (2564) สรุปว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและต้องครอบคลุม สารการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยุว

เกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง) ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตามสถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่า มาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้น ควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินและการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้น ควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้คน ชุมชน นักปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ/สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันว่าคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

2.3.1.3 ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563ก) กล่าวว่า เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสม ร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1) แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบทความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติเป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสมความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจกในที่ประชุม แจกในเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น

2.3.1.4 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2561) กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
 - 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
 - 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
 - 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
 - 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
- 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
 - 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2.3.1.5 ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563ก) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีประโยชน์ดังนี้

1) ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน

2) สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา

3) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง

4) มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ทุกภาคส่วนร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา เริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยมาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมพิจารณาบริบท ความพร้อม

และศักยภาพของสถาบันศึกษา รวมถึงอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ความต้องการเฉพาะของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สถานศึกษาควรสะท้อนจุดเด่นของตนเมื่อดำเนินการสำเร็จ นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2.3.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.2.1 ความหมายของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

สุภาวดี ศรีสุวรรณ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหมายถึง แผนที่ทำอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของ แต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ให้ความหมายว่า เป็นกำหนดทิศทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาโดยเน้นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมในศตวรรษที่ 21 โดยใช้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเติบโตในสังคมปัจจุบัน

บุญชู กันเกิด, ชัยลักษณ์ รักษาและจารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ (2565) ให้ความหมายว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อ คุณภาพของสถานศึกษาและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาวางแผนไว้ โดยให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ เป็นผู้ปฏิบัติวางแผนร่วมกัน

จากการศึกษาความหมายของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง แผนที่ทำอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติและพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี โดยได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา

2.3.2.2 ความสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563ข) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเครื่องมือจำเป็นของสถานศึกษาในการสื่อสารกระบวนการดำเนินการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในองคาพยพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสะท้อนการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินการตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่เป็นฉันทามติของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา ผู้รับโอกาสของการจัดการศึกษาและผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ จนกระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาบุคลากรผู้ทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ กระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลการปฏิบัติประจำปี ในการนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่หมุนเวียนใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ โดยสถานศึกษาจัดทำเป็นเอกสารสรุปผลการดำเนินการที่เป็นรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และสถานศึกษาจะได้ประโยชน์จากการใช้เพื่อการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR: Self - Assessment Report) ได้ต่อไป

2.3.2.3 ประเภทของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามี 2 ประเภท ดังนี้

1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Educational Development Plan)

เป็นแผนแม่บทที่สถานศึกษากำหนดกรอบความสำเร็จ แนวทางดำเนินการ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อตรวจสอบการบรรลุตามเป้าหมายมีระยะเวลาดำเนินงาน 3-5 ปีและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน 3-5 ปี มีการนำผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมาแล้วมาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน แนวทางการดำเนินงานจะกำหนดกรอบไว้กว้าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาลวิเคราะห้นโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพโครงการ/กิจกรรม มีความเชื่อมโยงและสามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดคุณภาพภายในองค์กรระยะยาว

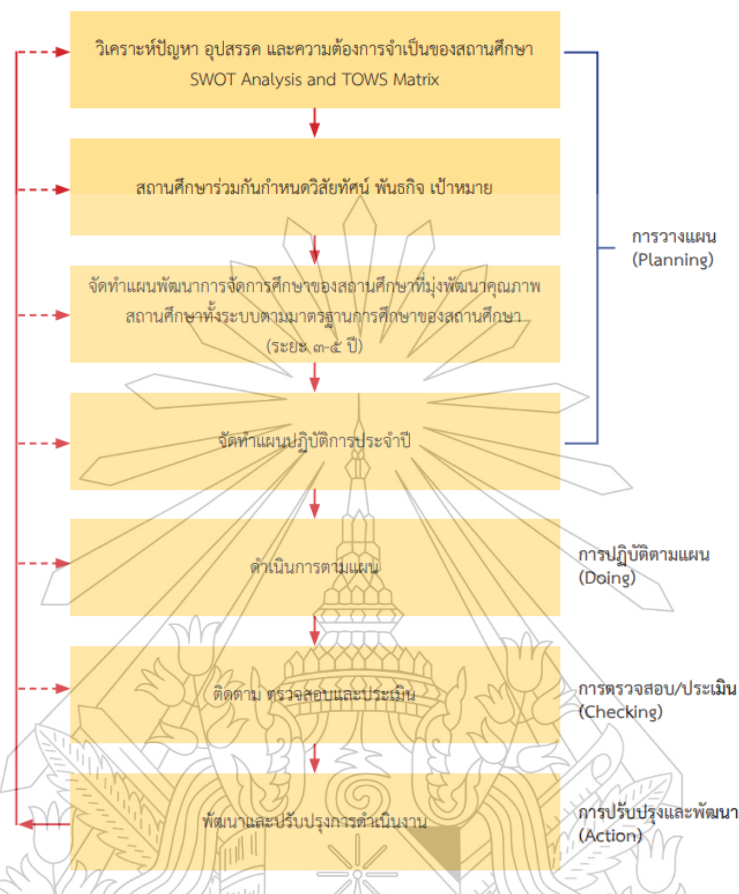
2) แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (Action Plan)

เป็นแผนที่เกิดจากการวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี มีระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี โดยนำเป้าหมายของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ลงสู่การปฏิบัติในแต่ละปี มีการปรับปรุง ระหว่างการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมในโครงการ กำหนดไว้ชัดเจน สามารถปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ/กิจกรรม เลือกดำเนินการก่อนหลังในแต่ละปีตามลำดับโดยพิจารณาจากความสำคัญ

2.5.2.4 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวถึง กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (3-5 ปี) โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดร่วมกัน โดยอาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพดังรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2.5 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี)

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563ข) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

1) คณะทำงานควรประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน / ครู / นักเรียน / ชุมชน / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วย คณะกรรมการ และคณะทำงาน อาจจำแนกเป็นด้าน ๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่

ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น เช่น ด้านข้อและสารสนเทศโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2) สร้างความรู้ความเข้าใจคณะทำงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบันครอบคลุม งานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงจากแหล่งซึ่งซึ่งเชื่อถือได้มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด - เกิน เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตัวอย่างข้อมูลสารสนเทศ

1) ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ อาทิ นักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2) ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับประกอบด้วยระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ คุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก สุขภาพผู้เรียน รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมถึงนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นต้น

3) ข้อมูลด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ อาทิ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา ราชารานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บันทึกรายงานการประชุมรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา เป็นต้น

4) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาทิ หลักสูตรในแต่ละระดับแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ บันทึกหลังสอน แฟ้มสะสมผลงานของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อ สารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

5) นโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษานั้นมีการวิเคราะห์หลายแนวทาง เช่น Scenario Planning / Five Forces Model / BSC / KPI / SWOT Analysis / TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษาเปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งการกำหนดทิศทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ร่วมกันตั้งปณิธานความความหวัง ตั้งมั่นปรารถนาที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันระดมพลังปัญญาวิจารณ์ญาณ และแรง

บันดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวางสร้างสรรค์สภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาทิศทางของสถานศึกษาประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มีสาระสำคัญ

4.1) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์จะเป็นการมองไปในอนาคต (Future Perspective) เป็นสิ่งที่จะบอกถึงสิ่งที่สถานศึกษาอยากจะเป็นในอนาคต เป็นการบอกถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต ขอเสนอแนวทางกำหนดวิสัยทัศน์ดังนี้

4.2) การกำหนดพันธกิจ (Mission)

พันธกิจเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ของสถานศึกษาที่กำลังทำหรือจะทำในอนาคต ให้แก่ผู้รับบริการหรือสังคมได้รับรู้ว่าเรากำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมีกระบวนผลิตของสถานศึกษาหรือผู้รับบริการหรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษา

4.3) การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal)

ประสงค์เป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคตหรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีควกับวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และประเมินผลความสำเร็จต่อไป

ขั้นที่ 5 การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Formulation)

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ของสถานศึกษาเป็นการเลือกวิธีการทำงานที่แยกย่อยสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย สามารถดำเนินการได้ประสบความสำเร็จนำไปปฏิบัติได้จริงการกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลและความรู้ต่างๆที่ได้รับจากขั้นตอนการกำหนดทิศทางของหน่วยงานและการศึกษาสภาพหน่วยงาน (SWOT-Analysis) ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ การกำหนดกลยุทธ์เปรียบเสมือนการตอบคำถามว่า "เราจะไปถึงจุดนั้นได้อย่างไร ? หรือเราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร? (How do we get there?)" กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษาประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม (กลยุทธ์ระดับแผนงาน)

5.1) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับสถานศึกษา) ประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา Strategic Issues เป็นประเด็นกลยุทธ์หลักที่สถานศึกษากำหนดการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากพันธกิจและเป้าประสงค์ แล้วมากำหนดเป็นประเด็นกลยุทธ์(ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา)

5.2) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์เป็นผลสำเร็จต่างๆที่ต้องการบรรลุภายใต้ประเด็นกลยุทธ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยวิเคราะห์จากเป้าประสงค์และมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

5.3) การกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) เป็นตัวชี้วัดของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์หรือไม่ ค่าเป้าหมายเป็นความสำเร็จที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุในแต่ละตัวชี้วัด

5.4) การกำหนดกลยุทธ์ริเริ่ม (Strategic Initiative) กลยุทธ์ริเริ่มเป็นวิธีการที่ดีที่สุดโดดเด่นที่แตกต่างจากเดิมที่สถานศึกษาจะต้องทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์โดยนำผลจากการวิเคราะห์ TOWS Matrix และนโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ

5.5) โครงการและกิจกรรมการกำหนดโครงการ/กิจกรรมระยะ 3 - 5 ปี เป็นการกำหนดโครงการ/กิจกรรมแต่ละกลยุทธ์ริเริ่มที่คาดว่าจะดำเนินการในระยะ 3 - 5 ปี เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของโรงเรียนในระยะ 3 - 5 ปี

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ส่วนที่ 1 บริบทของโรงเรียน

- 1) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
 - (1.1) ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา
 - (1.2) ภารกิจ โครงสร้างการบริหาร
- 2) ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษา
 - (2.1) ข้อมูลประชากรวัยเรียนในเขตบริการ
 - (2.2) ข้อมูลนักเรียน
 - (2.3) ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - (2.4) ข้อมูลที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- 3) ข้อมูลสภาพชุมชน
 - (3.1) การปกครอง
 - (3.2) การประกอบอาชีพ
 - (3.3) ลักษณะความเป็นอยู่ของชุมชน
- 4) ข้อมูลผลการดำเนินงาน
 - (4.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ
 - (4.1) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR)
 - (4.1) ข้อมูลอื่น ๆ
- 5) นโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง
 - (5.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
 - (5.2) นโยบาย จุดเน้นของหน่วยงานทางการศึกษา
 - (5.3) ฯลฯ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพสถานศึกษา

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (Strength :S) จุดอ่อน (Weakness: W)

2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (opportunity: O) อุปสรรค (Threat: T)

3) กลยุทธ์การพัฒนาตามศักยภาพ เช่น

(3.1) ปลุกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

(3.2) เร่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นด้วยกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่หลากหลายโดยความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ICT ที่ทันสมัย

(3.3) พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การคิดคำนวณ

(3.4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการ และความถนัดของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

(3.5) ปรับปรุงการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและให้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ส่วนที่ 3 ทิศทางการจัดการศึกษา

- 1) วิสัยทัศน์
- 2) พันธกิจ
- 3) เป้าประสงค์
- 4) ประเด็นกลยุทธ์

ส่วนที่ 4 กรอบกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 5 โครงการ/กิจกรรมระยะ 5 ปี

ส่วนที่ 6 การบริหารแผนไปสู่การปฏิบัติ

ระบุหลักการและแนวทางของสถานศึกษาในการควบคุมประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม

1) ภาคผนวก เป็นเอกสารที่สถานศึกษาต้องการแสดงรายละเอียดหรือระบุข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผน เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิง

- (1.1) ตารางข้อมูลพื้นฐาน
- (1.2) คณะกรรมการ/คณะทำงานจัดทำแผน
- (1.3) อื่นๆ

2.3.2.6 ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปีในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์) วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3-5 ปีเพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์การพัฒนาประจำปี

ขั้นที่ 2 ประเมินการงบประมาณรายรับของโรงเรียน การประมาณการรายรับเป็นการดำเนินการเพื่อทราบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ และเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้น ๆ ให้ใกล้เคียงกับวงเงินที่ประมาณการไว้

ขั้นที่ 3 ประเมินการรายจ่ายงบประมาณ การประมาณการรายจ่ายของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งรายจ่ายของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำตามโครงสร้าง โครงการตามกลยุทธ์ และงบกลางสำรองจ่าย

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ ในขั้นตอนการวิเคราะห์โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการคัดเลือกโครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี มีกระบวนการในการคัดเลือกโครงการดังนี้

1) วิเคราะห์คัดเลือกโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี

2) จัดทำรายละเอียดโครงการตามรูปแบบฟอร์มโครงการ

3) ประเมินความเหมาะสมของโครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นที่ 5 การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1-4 มาสังเคราะห์ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีเค้าโครงแผนปฏิบัติการ ดังนี้

1) คำนำ

2) สารบัญ

- คำอนุมัติ/เห็นชอบการใช้แผนปฏิบัติการประจำปี

3) ส่วนที่ 1 บทนำ :เป็นส่วนของการแนะนำสถานศึกษาในภาพรวมโดยสรุป โดยอาจะระบุ ประวัติความเป็นมา ภารกิจและปริมาณงานในปัจจุบัน พร้อมทั้งผลการทบทวนสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาประกอบด้วย

- ประวัติความเป็นมาและข้อมูลสถานศึกษาโดยย่อ

- สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา

- สรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

- ผลงานที่ประสบผลสำเร็จ

- ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและ

- ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

4) ส่วนที่ 2 ทิศทางและกลยุทธ์การจัดการศึกษา :เป็นการนำข้อมูลจากทิศทางการจัดการศึกษา ระยะ 1 ปี มากำหนดทิศทางการจัดการศึกษาและเป้าหมาย ในระยะ 1 ปี

- วิสัยทัศน์/คำอธิบายวิสัยทัศน์

- พันธกิจ

- เป้าประสงค์

- ประเด็นกลยุทธ์

5) ส่วนที่ 3 ประเมินการงบประมาณรายรับ-รายจ่าย : เป็นการระบุงบประมาณที่สถานศึกษา ได้รับและใช้จ่ายการบริหารจัดการศึกษาทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ

6) ส่วนที่ 4 รายละเอียดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา ส่วนนี้เป็น การวิเคราะห์นำโครงการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 5 ปี ของแต่ละปีการศึกษามาจัดทำ รายละเอียดโครงการตามรูปแบบโครงการ

7) ส่วนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานระบุข้อมูลรายละเอียด เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วม

- ปฏิทินการติดตาม ประเมินผล โครงการ และรายงานผลการดำเนินโครงการ
- แบบรายงานผลโครงการการดำเนินโครงการ

8) ภาคผนวก เป็นเอกสารที่สถานศึกษาต้องการแสดงรายละเอียดหรือมูลสำคัญ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผน เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิง

- ตารางข้อมูลพื้นฐาน
- คณะกรรมการ/คณะทำงานจัดทำแผน
- อื่นๆ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาระยะ 3-5 ปี สู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้วยคณะกรรมการทำงานของ สถานศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัย ภายใน สถานศึกษาวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพ ของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์ กำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของ สถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3-5 ปีเพื่อกำหนด ทิศทางและกรอบกลยุทธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี

2.3.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

วिरยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในการนำแผนการพัฒนาสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องแสวงหาวิธีการใช้บุคลากรทุกคนเกิด ความตระหนักยอมรับและมีพันธะผูกพันต่อเป้าหมายและแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำพร้อมติดตามลำดับ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนว ทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีคามหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรใน สถานศึกษาไม่ดำเนินไปตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหาร จัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำ

หน้าที่จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คู่มือ กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนการที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2554) กำหนดการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้ คือ ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับติดตามและดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งการปฏิบัติตามแผนเป็นไปตามการบริหารงานโครงการตามที่กำหนดไว้ โดยบุคลากรในโรงเรียนจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามภาระหน้าที่ในแต่ละโครงการที่แตกต่างกันไปซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก รวมทั้งการกำกับติดตามผล เพื่อให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานเฉพาะตัว หรืองานเป็นกลุ่มได้ปฏิบัติงานโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ หากมีความจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือในการนิเทศและนำเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยสอดส่องดูแลและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

จินตนา วงษ์นาค (2564) สรุปว่า การดำเนินการตามแผนที่กำหนด คือการนำแผนการพัฒนาศักยภาพปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องแสวงหาวิธีการให้บุคลากรทุกคนเกิดความตระหนักรับ และมีส่วนร่วมผูกพันต่อเป้าหมายและแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของกระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำ พร้อมติดตาม กำกับอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่กำหนดไว้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาศักยภาพปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรับ และสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อเป้าหมายและแผนงาน พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำกับติดตาม และนิเทศงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ครูและบุคลากรต้องบริหารเวลาและดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงาน ทั้งนี้

ผู้บริหารต้องส่งเสริมความร่วมมือในทีมงาน และใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ทุกฝ่ายดำเนินงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสมจนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2.3.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึง การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาโดยการประเมินจะมุ่งเน้นที่การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา กระบวนการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสมและตรงตามมาตรฐานที่กำหนด โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินงานในอนาคต

ขั้นตอนในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) การวางแผนการประเมิน

ขั้นตอนแรกของการประเมินคือการวางแผน ซึ่งต้องกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินให้ชัดเจน เช่น ต้องการประเมินคุณภาพการเรียนการสอน, ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน, การบริหารจัดการภายในโรงเรียน หรือการพัฒนาแผนการเรียนการสอนในอนาคต นอกจากนี้ยังต้องกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น การสำรวจข้อมูลจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือการใช้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้การประเมินมีความแม่นยำและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2) การเก็บข้อมูล

เมื่อได้วางแผนการประเมินแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลที่เก็บจะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ผลการเรียนของนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เป็นต้น การเก็บข้อมูลอาจทำได้หลากหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์, การสอบ, การสำรวจความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลมาแล้ว ขั้นตอนถัดไปคือการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยต้องเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด หรือเปรียบเทียบกระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนกับหลักเกณฑ์การบริหารที่ได้รับการยอมรับ

4) การรายงานผลการประเมิน

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว คณะกรรมการประเมินจะต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำรายงานที่สรุปข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการประเมิน

โดยจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนาแนวทางต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียน หรือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) การติดตามผลและประเมินผลซ้ำ

กระบวนการประเมินไม่ได้สิ้นสุดที่การรายงานผลเท่านั้น แต่ต้องมีการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมิน การติดตามผลจะช่วยให้สามารถประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาและนำไปสู่การปรับเปลี่ยนใหม่ในกรณีที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้การติดตามผลจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผลซ้ำเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) กล่าวว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2562) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศและกำหนดเป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาต่อไป ควรมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1.1 การสร้างความตระหนักและความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

1.2 พัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองและวิธีการประเมินคุณภาพแนวใหม่ ได้แก่

1.3.1 การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ 1) มุ่งประเมินงานกิจกรรมในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อย ๆ 2) การให้

คะแนนสิ่งที่ต้องการวัดประเมินแบบกว้าง ๆ โดยรวม 1 ค่า 3) ใช้ประเมินผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน 4) มีความรวดเร็วในการประเมิน 5) ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้รอบตัว

1.3.2 การตัดสินใจโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) โดยผู้เชี่ยวชาญต้องมีทักษะหรือได้รับการอบรม หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่จะประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอาจใช้ 3 - 5 หรือมากกว่านี้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับประเด็นและบริบทที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 การประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เป็นกระบวนการตรวจเยี่ยมติดตาม ประเมิน โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่คล้ายกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินนำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดวิธีการประเมินแต่ละมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปและรายงานผลการประเมิน

2.2 การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่หลากหลาย

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สรุปผล การตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์ วางแผนการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเสร็จแล้ว จะนำข้อมูลมาจัดทำรายงานการประเมินผลและพร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาต่อไป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา มีการวางแผนการประเมินโดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการเก็บข้อมูลที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดเครื่องมือที่หลากหลาย มีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มาตรฐานและค่าเป้าหมายที่ประกาศใช้เป็นเกณฑ์ในการเทียบเคียง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมิน มีการ

ติดตามผลและประเมินผลซ้ำ เพื่อปรับปรุง วางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.3.5 การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) กล่าวถึง การติดตามผลการดำเนินงานว่า เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อม กับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) กล่าวถึงการติดตามผลการดำเนินงาน ดังนี้ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนของการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องที่มุ่งเน้นในเรื่องของผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา/แผนปฏิบัติการประจำปี ถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญทั้งในระดับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ถือเป็น การติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา/แผนปฏิบัติการประจำปีที่สถานศึกษากำหนดไว้ รวมถึงระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแก่สาธารณชนต่อไป

ในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด จะเห็นได้ว่าการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แตกต่างกันในเรื่องของจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตามตรวจสอบคุณภาพมุ่งเน้นการตรวจสอบความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ขณะที่การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพก็สามารถสะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ได้เช่นเดียวกัน ข้อมูลทั้งสองส่วนสามารถใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

1. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
- 3) การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา
- 4) การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. วัตถุประสงค์การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- 1) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
- 2) เพื่อบรรณาและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
- 3) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับ
- 4) เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- 5) เพื่อเตรียมพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3. รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รูปแบบที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เป็นการติดตามตรวจสอบของคณะกรรมการของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะตามที่สถานศึกษากำหนด คือ โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 3 หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานของตน หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่าย เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนจากรายงานของกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ศึกษาเอกสาร สอบถาม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานรายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนด คือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเองพร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4. กระบวนการการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1) **วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา** เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนั้นจะนำไปสู่การตรวจสอบ ประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยหลายๆ ระบบย่อยเป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด

1.1) แต่งตั้งบุคลากรตรวจติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.2) ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ขอบข่ายสาระสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.3) จัดทำปฏิทินการติดตามคุณภาพการศึกษา

1.4) ทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.5) สรุปและกำหนดประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.6) สร้างแบบเครื่องมือ แบบบันทึกในการติดตามคุณภาพการศึกษา

2) **ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา** เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการ วิธีการที่กำหนดและต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพควรใช้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1) กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา

2.2) สร้างความตระหนัก ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3) วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการเป็นระยะๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ โดยกำหนดเรื่องและปฏิทินปฏิบัติการ

2.4) ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเอง ตามปฏิทินปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน

2.5) ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบ มาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย

2.6) คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

3) รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเอง ร่วมกันหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสาระสำคัญของการรายงาน ประกอบด้วย

3.1) ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3.2) ขอบเขตและวัตถุประสงค์

3.3) วิธีการใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3.4) กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

3.5) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

4.1) ระบุกิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจ และประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

4.2) จัดทำและบันทึกข้อเสนอแนะ

4.3) กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา

4.4) ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เริ่มจากการกำหนดผู้รับผิดชอบทั้งระดับบุคคลหรือระดับสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบและหัวหน้างาน จากนั้นดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการรายงานการติดตามผล ประเด็นที่ติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ การศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้

2.3.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(2563) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) คือ กระบวนการที่สถานศึกษาหรือองค์กรการศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็ง และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. องค์ประกอบของรายงานผลการประเมินตนเอง

1.1 บทนำ

- 1) รายละเอียดของสถานศึกษา เช่น ชื่อ ที่ตั้ง วิสัยทัศน์ และพันธกิจ
- 2) วัตถุประสงค์และขอบเขตของการจัดทำรายงาน

1.2 มาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน

- 1) ระบุเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เป็นตัวชี้วัด เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการ

1.3 ผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน

- 1) สรุปผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐานที่กำหนด
- 2) ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น ผลสอบ ความพึงพอใจของ

นักเรียนและผู้ปกครอง

1.4 จุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา

- 1) ระบุจุดแข็งที่ช่วยสนับสนุนความสำเร็จของสถานศึกษา
- 2) ระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.5 แผนพัฒนาและข้อเสนอแนะ

- 1) นำเสนอแนวทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและสามารถดำเนินการได้
- 2) เสนอข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในอนาคต

1.6 สรุปและภาคผนวก

- 1) สรุปภาพรวมของการประเมิน
- 2) แนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สถิติหรือรายงานผลการดำเนินงาน

2. ประโยชน์ของการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ตรงกับเป้าหมายและมาตรฐานช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน
2. การสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพเป็นหลักฐานสำหรับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การส่งเสริมการประเมินภายนอกช่วยให้หน่วยงานประเมินภายนอก เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีข้อมูลสำหรับการตรวจสอบ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563 ค) กล่าวถึง การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังนี้

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นภารกิจตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการหลังจากจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปีการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษาโดยสารสนเทศในรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นผลของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งจะต้องมีการประเมินเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอและใช้ผลการประเมินระหว่างปีปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา ในการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละระยะให้บันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำและเก็บรวบรวมสารสนเทศและเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบไว้ เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครองและสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้วางไว้และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษากำหนดมากน้อยเพียงใดพร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคต อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้ผลการประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในการตัดสินใจกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต่อไป

1. หลักการและขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ

สถานศึกษา

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งต้องครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดไว้เพื่อรายงานและนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญใน

การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและต้องมีการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้รายงานที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะทำงาน

สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองก็สามารถทำได้

1.2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

สถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศนั้น ส่งผลต่อความความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจึงต้องเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาและผลดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนชัดเจนข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการเขียนรายงาน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม และ 2) ข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนอื่น ๆ ผลการดำเนินงานในเชิงผลการประเมินจากการดำเนินงานตามแผนงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม สรุปผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอกและข้อเสนอแนะ

1.3 เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ได้ตามความเหมาะสม สามารถนำเสนอได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การนำเสนออาจเป็นความเรียง ตารางประกอบความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิรูปภาพ หรือกราฟ ฯลฯ โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน สำคัญแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง ซึ่งในส่วนที่ 2 จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และ ตอบคำถาม 3 ข้อ คือ ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใด ข้อ 2 ข้อมูล หลักฐาน และเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และข้อ 3 แผนงาน แนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม

1.4 นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

สถานศึกษาต้องนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา

ให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว

1.5 รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษา สามารถดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา จุลสาร วารสาร แผ่นพับ เสียงตามสาย และการชี้แจงในการประชุม เป็นต้น

2. โครงสร้างหรือองค์ประกอบของรายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา

ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แสดงรายละเอียดการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองและนำเสนอข้อมูลโดยสังเขป ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และผลการประเมินตนเองที่มีความกระชับ ชัดเจน ตรงตามประเด็นสำคัญ ๆ และมีที่มาของหลักฐานชัดเจนในเชิงประเมิน สื่อให้เห็นอย่างชัดเจนถึงผลกระทบจากการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพในด้านต่าง ๆ ตามกรอบการประเมิน ซึ่งได้แก่ มาตรฐานของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 รายละเอียดผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

แสดงรายละเอียดผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และภาคผนวก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา : นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่สำคัญให้เหมาะสม และเป็นไปตามสภาพจริง สะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยนำเสนอเป็นความเรียง ตาราง แผนภูมิหรือกราฟ ตามความเหมาะสมของข้อมูล ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาอาจประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เช่น ชื่อ รหัสสถานศึกษา ที่ตั้ง หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร E-mail เว็บไซต์ ระดับชั้นที่เปิดสอน เป็นต้น
- 2) การบริหารจัดการแนวทางการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน เป็นต้น
- 3) ข้อมูลบุคลากร ประกอบด้วย จำนวนผู้บริหาร จำนวนครู จำแนกตามสาขาวิชา จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น คุณลักษณะ เช่น ผู้เรียนที่มีความพิการ ผู้เรียนที่มีความด้อยโอกาส ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น
- 4) ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) หรือผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) เป็นต้น
- 5) ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม แหล่งเรียนรู้ภายใน/ภายนอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา : นำเสนอผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การสรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในภาพรวม 2) การนำเสนอผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นรายมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

1) การสรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในภาพรวม : เป็นการนำเสนอระดับคุณภาพในภาพรวมของสถานศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สนับสนุนผลการประเมินตามระดับคุณภาพที่สถานศึกษาได้รับโดยนำผลการดำเนินงานทั้ง 3 มาตรฐาน และนำเสนอผลงานที่แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้รับผลการประเมินในระดับดังกล่าว เพราะเหตุใด โดยอาจนำเสนอเป็นความเรียง ตาราง แผนภูมิ หรือกราฟ ฯลฯ ตามความเหมาะสมของข้อมูลโดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพรวมให้ระดับคุณภาพของสถานศึกษาในภาพรวม ซึ่งในบางครั้งอาจพบว่า ผลการประเมินมีความแตกต่างกัน จึงอาจต้องใช้วิธีทางด้านคณิตศาสตร์และทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เพื่อหาฉันทามติของผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในภาพรวม

2) การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นรายมาตรฐาน : เป็นการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายใน เป็นรายมาตรฐานโดยอาจเขียนเป็นรายข้อ หรือความเรียงให้ครอบคลุมทุกประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐาน ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอใน 3 ประเด็น ดังนี้

2.1) ระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด : เป็นการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐาน โดยพิจารณาผลการดำเนินงานจากความสำเร็จตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานแบบองค์รวม (Holistic) ทั้งนี้ผลการประเมินระดับคุณภาพต้องสอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ 5 ระดับ คือ กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ และยอดเยี่ยม (แนวทางการให้ระดับคุณภาพในภาคผนวก)

2.2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร : ให้นำเสนอกระบวนการพัฒนา วิธีการดำเนินงานของสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐาน ให้ชัดเจนครอบคลุมตามประเด็นพิจารณาเพื่อสนับสนุนผลการตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน โดยนำเสนอในเชิงปริมาณและ/หรือเชิงคุณภาพให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะข้อมูลในการประเมิน

2.3) สถานศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หรือจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร : เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด หรือโครงการ/กิจกรรมที่คาดว่าจะหากดำเนินงานแล้วจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐาน มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น สามารถธำรงรักษา หรือยกระดับคุณภาพได้

2.3 ภาคผนวก นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญ หรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ โดยสังเขปจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ในรอบปีที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็ง และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงโดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศ ขั้นตอนเริ่มจากการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จากนั้นดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำรูปเล่มมีองค์ 2 ส่วน คือ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และรายละเอียดผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินตนเองในภาพรวมและรายมาตรฐาน ส่วนสุดท้ายคือภาคผนวก เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่สาธารณะชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ นอกจากนี้ยังเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1) ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (เดิม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27) ตั้งอยู่อาคารเลขที่ 46 ถนนเทวาภิบาล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000 จังหวัดร้อยเอ็ดตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 512 กิโลเมตร รับผิดชอบการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของพื้นที่บริการ 20 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเกษตรอภัย อำเภอบึงสามพัน อำเภอธวัชบุรี อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอพนมไพร อำเภอโพนทอง อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอหนองพอก อำเภอเสลภูมิ อำเภอเมยวดี อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเมืองสรวง อำเภอโพนทราย อำเภออาจสามารถ อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอจังหาร อำเภอเชียงขวัญ อำเภอหนองฮีและอำเภอทุ่งเขาหลวง โรงเรียนในสังกัด จำนวน 60 โรงเรียน มีพื้นที่ทั้งสิ้น 8,299.46 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,187,156 ไร่ มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณพร้อมติดตามการใช้จ่าย ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลสถานศึกษา วิจัยและรวบรวมข้อมูลการศึกษา ระดมทรัพยากรสนับสนุนการศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด รวมถึงส่งเสริมการศึกษากว่าส่วนต่างๆ เช่น เอกชนและชุมชน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาประสานงานกับคณะทำงานด้านการศึกษา ประสานงานทั่วไปกับหน่วยงานต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน โดยใช้เทคนิค SWOT (SWOT Analysis) เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ จุดเน้น มาตรการและตัวชี้วัดความสำเร็จ จากผลการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 - 2569) ที่ผ่านมา และการสรุปสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่สำนักงานศึกษาธิการแผนงานที่สำคัญในอนาคต นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงสามารถนำมาใช้สรุปวิเคราะห์

สภาพแวดล้อม ทั้งในส่วนของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญ เพื่อจัดทำกลยุทธ์พัฒนา การการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ในอนาคตระยะ 5 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้ดังนี้

1) จุดแข็ง (Strengths: S)

- (1) ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- (2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
- (3) คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาในทุกพื้นที่ มีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น เช่น พัฒนาด้วยรูปแบบ Online
- (4) มีการปรับหลักสูตรเพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง และผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน สามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพครูได้
- (5) มีสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับ ทุกประเภท ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงกระจายอยู่ในทุกพื้นที่
- (6) มีการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น ระบบ DLIT , Online
- (7) มีเครือข่ายสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษา
- (8) มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีจำนวนมากและหลากหลาย
- (9) มีสถาบันการศึกษาที่ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ โดยร่วมมือกับสถานประกอบการสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น

2) จุดอ่อน (Weakness: W)

- (1) ผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในเกือบทุกวิชา โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50
- (2) ผู้เรียนส่วนมากขาดทักษะความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์การใช้เหตุผลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- (3) วิธีการวัดและประเมินผลทั้งหลักสูตร และผู้เรียน ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม
- (4) การบรรจุครูผู้สอนสอนไม่ตรงวุฒิ ครูไม่ครบชั้น และขาดครูในสาขาที่ขาดแคลน
- (5) ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป
- (6) ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษามีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- (7) การวางแผนพัฒนาอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพที่เป็นจริง
- (8) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (covid - 19)

3) โอกาส (Opportunities: O)

- (1) หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาก

ขึ้น

(2) มีโอกาสพัฒนาการเรียนการสอน การผลิตงานวิจัยและนวัตกรรมทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกประสบการณ์และการประกอบอาชีพ มีศิลปวัฒนธรรมที่เข้มแข็งเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

(3) มีกฎหมายรองรับการจัดการศึกษาที่ให้โอกาสทางการศึกษากับประชากรวัยเรียนทุกกลุ่ม

(4) นโยบายมีความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

(5) การขยายตัวด้านเศรษฐกิจอาเซียนส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีพของผู้เรียนมากขึ้น

(6) มีสถาบันทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนครอบคลุมทุกระดับอย่างทั่วถึง

(7) มีนวัตกรรม เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้หลายช่องทาง

(8) มีผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างรายได้แก่ประชาชน

4) อุปสรรค (Threat: T)

(1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อนโยบายการจัดการศึกษา

(2) นโยบายการศึกษาขาดความต่อเนื่อง

(3) ปัญหาสังคม อบายมุข ยาเสพติด

(4) สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และปัญหาสังคมมีความอ่อนแอโดยเฉพาะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม การใช้ความรุนแรง ทำให้เด็กเยาวชนที่มีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเสี่ยงและไม่เหมาะสมมากขึ้น

(5) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงเกิดการอพยพย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานของผู้ปกครองทำให้เด็กนักเรียนบางส่วนออกกลางคัน

(6) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอาเซียนส่งผลต่อตลาดแรงงาน

(7) อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนลดลง/ไม่มีผู้เรียน

(8) ผู้ปกครองมีทัศนคติค่านิยมให้บุตรหลานเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีวะ ซึ่งตรงข้ามกับทิศทาง การพัฒนาประเทศ ส่งผลให้การวางแผนผลิตกำลังคนของกระทรวงไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

(9) ผลของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (covid - 19) อย่างต่อเนื่องทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

2) วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นองค์กรขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

3) พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะ มี
ความเป็นเลิศทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ผู้เรียนสามารถใช้
เทคโนโลยีในการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของ
ประชาชน อย่างทั่วถึง เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

5. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :
SDGs)

6. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการ
ศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0

4) เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ อย่างมีความ
รับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย

2. ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพมีความเป็นเลิศทางด้าน
วิชาการ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีทักษะ
ที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21 และมีทักษะอาชีพตามความต้องการและความถนัด

3. ประชากรวัยเรียนภาคบังคับได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษา
อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มี
การกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่าง
เป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

5. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)
และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
พัฒนาครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

6. ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ได้รับการพัฒนาต่อการเปลี่ยนแปลง
ของเทคโนโลยีนำ Digital Technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามสัปรณะ ความ
ต้องการและความถนัดขอของผู้เรียน

2.4.2 สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง

สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง เป็นกลุ่มของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดในเขตอำเภอ
สุวรรณภูมิ และอำเภอโพนทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบ
ไปด้วย 8 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล 2) โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย 3) โรงเรียน
ทรายทองวิทยา 4) โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา 5) โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม 6) โรงเรียนหินกอง
วิทยาคาร 7) โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย และ 8) โรงเรียนหัวโตนวิทยา จำนวนผู้บริหารและ

ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้ (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด, 2567 ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2567)

ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำนวน 8 โรงเรียน

ที่	สถานศึกษาใน สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง	จำนวน		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
1	โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล	10	154	164
2	โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย	10	96	106
3	โรงเรียนทรายทองวิทยา	8	46	54
4	โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา	7	13	20
5	โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม	7	15	22
6	โรงเรียนหินกองวิทยาคาร	7	5	12
7	โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย	6	8	14
8	โรงเรียนหัวโทงวิทยา	7	9	16
รวม		62	346	408

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญพักตร์ บุรณะเสน (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.40$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนปัญหาในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.90$) ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.89$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.78$) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.64$) และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีการพัฒนา คุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.05$) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพ ภายใน $\bar{X} = 1.82$) ส่วนด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 1.53$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดส ำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ 1. หลักการและเหตุผล 2. จุดมุ่งหมาย 3. กลไกการดำเนินงาน ของสถานศึกษา 4. การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน 5. การประเมินผล และ 6. เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวม มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

วิมลทิพย์ วิรัชวา (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสภวิทยเขตพัฒนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 27 แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสภวิทยเขตพัฒนวิทย์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุก องค์ประกอบ 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสภวิทยเขตพัฒนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2 และองค์ประกอบที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่สังกัด โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสภวิทยเขตพัฒนวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ข้อเสนอแนะจากข้อคำถามปลายเปิด โดยสรุปในรายองค์ประกอบ คือ ควรมีการสร้างความ ตระหนักให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้มีการร่วมมือในการวางแผน จัดทำแผน ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานของระบบการประกัน คุณภาพภายใน และมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุงพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สภาพปัจจุบัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการดำเนินการงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 39 แนวทาง ผลการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินการงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

รุ่งทียรัตน์ วันทาพงษ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นรายคู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าสูงกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยการให้ความรู้ในการกำหนดและตั้งเป้าหมาย และดำเนินการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จารุกิตต์ สุตสุข (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญโดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เฉลิม สารการ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้แก่ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้รับการประเมินจาก สมศ. มาใช้เป็นสารสนเทศในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การนำผลการประเมินแต่ละปีมาสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาต่อไป และกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายใน

ชลนัทธ ไตรแดง และ อุไร สุทธิรัมย์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครู ที่ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารและครู ที่ขนาดของโรงเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบความต่างในภาพรวม ขั้นการเตรียมการ ขั้นการดำเนินการ และขั้นการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพอเพียงต่อเนื่อง

สุภาภรณ์ สังฆมณี จิราภรณ์ ผันสว่าง และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพด้านการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองและด้านการติดตามผลการดำเนินงาน 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่มีอายุ ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) ควรจัดอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา 3) ควรจัดสรรบุคลากรให้ครบทุกสาระการเรียนรู้และวางแผนปฏิทินแผนงานตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 4) ควรจัดอบรมการสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ควรจัดทำเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงานให้ชัดเจนและต่อเนื่อง 6) ควรจัดอบรมวิธีการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

ภาณุวัฒน์ ปิ่นหอม (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ มาในรูปแบบโครงการที่จะนำไปใช้พัฒนาสังเคราะห์เป็นโครงการดังนี้ (1) โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา (3) โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

(4) โครงการการปรับปรุงภูมิทัศน์และ สภาพแวดล้อม (5) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัทมา สังขชาติ และ จิราภรณ์ ผันสว่าง (2567) แนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากไป ห้าน้อย ได้แก่ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การติดตามผล การดำเนินงานของสถานศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก พิจารณาเป็น รายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากไปห้าน้อย ได้แก่ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ความต้องการ จำเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนี ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำรายงานผล การประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แนวทางการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษา สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นต้น

ธีรยุทธ เดชวงษา และ จิราภรณ์ ผันสว่าง (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ย มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการประเมินผลและสอบคุณภาพ การศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการ ประเมินผลด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษา และด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ 2) สภาพปัญหาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครูด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาพบว่า ขาดการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำ ร่างมาตรฐานและขาดการนำมาตรฐานระดับสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง เป็นรูปธรรม ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่า ขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความ จำเป็น จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อการตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการที่จะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคคลทั้งภายในและภายนอก ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา พบว่า ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนการนำทรัพยากรต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินงานตาม แผน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่า ขาดการนำเครื่องมือการ ประเมินคุณภาพทางการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบททางการศึกษา ด้านการติดตามผล การดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาไม่มีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การติดตามการดำเนินของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า ขาดการ นำระบบสารสนเทศมาช่วยในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้

มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่า สถานศึกษาขาดการส่งเสริมสนับสนุนการนำผลการประเมินภายในมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญถึงการมีส่วนร่วมในกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ควรรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สารสนเทศ เอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ

วิไลรัตน์ สุวรรณสม (2567) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันมากที่สุด คือ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ได้แนวทางการดำเนินงานที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมในผลประโยชน์ ร่วมติดตามและประเมินผล และได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 แนวทาง 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 6 แนวทาง 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 6 แนวทาง 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 6 แนวทาง 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา 5 แนวทาง 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7 แนวทาง และ 7) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4 แนวทาง

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Silman, F. (2012) ได้ศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใน North Cyprus การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบกระบวนการประกันคุณภาพภายในในปัจจุบันและผลการศึกษาวิจัยพบว่า ได้มีความพยายามในเรื่องของการประกันคุณภาพเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาในระหว่างขั้นตอนการวางแผนและการปฏิบัติการในบางประเด็น เช่น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จำกัด ขาดการมีส่วนร่วม และขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ อีกทั้งสถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดขวางกระบวนการประกันคุณภาพและการศึกษานี้ยังแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง

Efendi, I., & Meftah, M. (2019) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน: กรณีศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์แผนที่คุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสาธารณะ 1 เมืองเมดานในมาตรฐานการสำเร็จการศึกษา ผลจากการสัมภาษณ์กับผู้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการวางแผนคุณภาพนั้นได้รับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนจากความเชี่ยวชาญของผู้ดำเนินการที่สามารถใช้ตัวชี้วัดคุณภาพได้อย่างเหมาะสม ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมีการออกแบบโปรแกรม

งานที่เน้นการวางแผนคุณภาพที่สอดคล้องและมีเป้าหมายชัดเจน จากการสังเกตและการศึกษาจากเอกสารพบว่าโปรแกรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนมาตรฐานความสามารถในการจบการศึกษานั้นได้รับการพัฒนาโดยอ้างอิงจากการประเมินผลของการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียน การประเมินที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นการประเมินตนเองของโรงเรียน ซึ่งช่วยให้การประกันคุณภาพในปีการศึกษาถัดไปเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมที่ถือเป็นจุดเด่นในการสนับสนุนการบรรลุมาตรฐานความสามารถในการจบการศึกษาประกอบด้วย การเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ NUADU และโปรแกรมอื่นๆ ที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักเรียน

Udalla, N. E., & Ikediugwu, N. (2020) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนในรัฐอนัมบราหนึ่งในผลการศึกษาคือ ผู้บริหารในทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในในด้านการสอนและการเรียนรู้คุณภาพในระดับต่ำ ดังนั้นจึงแนะนำว่า รัฐบาลรัฐอนัมบราควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาสำหรับผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยเน้นที่การสอนและการเรียนรู้คุณภาพในโรงเรียน

Kitosi, F. G. (2021) ได้ทำวิจัย เรื่อง การประเมินการดำเนินการของการประกันคุณภาพภายในในโรงเรียนมัธยมศึกษาชุมชนของรัฐบาลในแทนซาเนีย จุดประสงค์หลักของการศึกษานี้คือการประเมินการดำเนินการของการประกันคุณภาพภายใน (IQA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของแทนซาเนีย โดยเฉพาะ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีมุมมองที่ดีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ปัญหาที่ขัดขวางการดำเนินการ IQA ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ได้แก่ ผู้ประเมินคุณภาพภายในไม่มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับ IQA, ขาดแนวทางการดำเนินการ IQA, ขาดวัสดุสำนักงานที่ใช้ในการดำเนินการ IQA, ขาดแรงจูงใจในการประกันคุณภาพภายใน, การเชื่อมโยงของ IQA กับการตัดสินใจและการจัดสรรงบประมาณยังไม่ชัดเจน, ขาดการฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ (ขาดการสัมมนา), ขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินการ IQA, ครูและนักเรียนขาดความตระหนักรู้เพียงพอเกี่ยวกับ IQA, และการให้ข้อเสนอแนะที่ไม่ดี การศึกษาขอแนะนำว่า รัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่ขัดขวาง IQA เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและการศึกษาที่มีคุณภาพ คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน, การประกันคุณภาพ, ชุมชน

Kagochi, E. N. (2022) ได้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในต่อผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขต Kieni East และ West ในเขต Nyeri ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาชี้ให้เห็นถึงช่องว่างในการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขและปรับปรุง การศึกษานี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในในบริบทของโรงเรียน โดยการศึกษาได้ช่วยขยายขอบเขตความรู้ในเนื้อหาการประกันคุณภาพภายใน และเป็นการเพิ่มมุมมองใหม่ในการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพในระบบการศึกษาทั้งนี้ การศึกษายังได้เสนอแนะในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงและเสริมสร้างการตอบสนองต่อการจัดการศึกษาคุณภาพในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มี

ความสำคัญสูงสุดในปัจจุบัน เพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นไม่สามารถหยุดนิ่งได้ ผลการวิจัยเสนอแนะให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการศึกษาให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสังคม นอกจากนี้ยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากการฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการ เพื่อให้สามารถนำกระบวนการประกันคุณภาพมาปรับใช้ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านการศึกษามีคุณภาพสูงสุด

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศึกษาในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาสภวิทยเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรต้น และตัวแปรตาม โดยยึดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ตามดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน 408 คน จาก 8 โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2567 ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2567)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W., 1970) ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 201 คน สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วหยิบสุ่มส่วน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอน สหวิทยาเขต
ทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำนวน 8 โรงเรียน

ที่	สถานศึกษาใน สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
1	โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล	10	154	164	10	62	72
2	โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย	10	96	106	10	39	49
3	โรงเรียนทรายทองวิทยา	8	46	54	8	18	26
4	โรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา	7	13	20	7	5	12
5	โรงเรียนช้างเผือกวิทยาคม	7	15	22	7	6	13
6	โรงเรียนหินกองวิทยาคาร	7	5	12	7	2	9
7	โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย	6	8	14	6	3	9
8	โรงเรียนหัวโตนวิทยา	7	9	16	7	4	11
	รวม	62	346	408	62	139	201

หมายเหตุ : ผู้วิจัยได้นำกลุ่มผู้บริหารทั้งหมดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนครูผู้สอนใช้วิธีการเทียบสัดส่วน

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 103)

5 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับมากที่สุด

- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 3.3.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้การควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.3.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของการศึกษาค้นคว้า แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักในการสร้างแบบสอบถามที่ดี ข้อคำถามต้องเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้และให้ครอบคลุม ข้อความหรือภาษาที่ใช้ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวมและมีความกระชับ แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง
- 3.3.4 เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) นายเทิดเกียรติ ยามโสภาก 2) นายบุญภพ จันทมัตตุการ 3) รศ. ดร. สุเทพ เมย์ไธสง โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามด้วยเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์นิยามศัพท์เฉพาะ
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์นิยามศัพท์เฉพาะ
- 3.3.5 นำผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.3.6 คัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์การพิจารณาที่เหมาะสม และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้คือ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.3.8 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 (รายละเอียดดังภาคผนวก ฉ)

3.3.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้ว มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอภัยภูเบศร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทดลองใช้เครื่องมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ในรูปแบบ Google Form

3.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 8 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบ Google Form เพื่อการวิจัย

3.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ในรูปแบบ Google Form

3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลความหมาย ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยมาก

3.5.3 ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ด้วยการทดสอบค่า t-test และประสิทธิภาพการทำงาน ด้วยการทดสอบค่า F-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสิทธิภาพการทำงาน โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

3.6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) การหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรการหาดังนี้ (สมนึก ภักดิ์ทิพย์, 2553, หน้า 22)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สูตรการหาค่าร้อยละมีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) t-test โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2536)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงของที (t - Distribution)

$\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

2) F-test One Way ANOVA โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศและอังคณา สายยศ, 2536)

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_B}{MS_W}, df = k, n_i = k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเสนอการดำเนินการ

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)

df แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)

Sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Significance)

* แทน มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาร้องไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างปัจจัยส่วนบุคคล

(n=201)		
ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	62	30.80
ครูผู้สอน	139	69.20
รวม	201	100
วุฒิการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	115	57.20
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	86	42.80
รวม	201	100
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	24	11.90
6-10 ปี	56	27.90
11 ปีขึ้นไป	121	60.20
รวม	201	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 201 คน แบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคลได้ดังนี้ ด้านตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20 ขณะที่ผู้บริหาร จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูผู้สอนมีส่วนมากกว่าผู้บริหาร ด้านวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 รองลงมาคือผู้ที่มีวุฒิสองระดับปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 ด้านประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคือ 121 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมาคือกลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.47	0.68	มาก	5
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.79	0.47	มากที่สุด	1
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.54	0.64	มากที่สุด	3
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.51	0.60	มากที่สุด	4
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.46	0.77	มาก	6
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.57	0.58	มากที่สุด	2
โดยรวม		4.56	0.62	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.47) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.58) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.60) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.68) และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 4.3 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา	4.84	0.42	มากที่สุด	1
2	บุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือกันในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.94	มาก	9
3	บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานของสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.37	0.61	มาก	6
4	สถานศึกษามีการพิจารณาถึงบริบท ความพร้อม ศักยภาพ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของตนเพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา	4.28	0.82	มาก	7
5	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน	4.22	0.87	มาก	8
6	สถานศึกษามีการสะท้อนจุดเด่นและความแตกต่างเฉพาะตนในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา	4.80	0.48	มากที่สุด	2
7	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่ครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน การบริหารและจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.61	0.61	มากที่สุด	4
8	สถานศึกษามีการเสนอร่างมาตรฐานสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบ	4.44	0.72	มาก	5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
9	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ประกาศ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนด มาตรฐานผ่านช่องทางต่างๆ อย่างทั่วถึง	4.64	0.64	มากที่สุด	3
เฉลี่ยรวม		4.47	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.68) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ รับผิดชอบการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ สถานศึกษา มีการสะท้อนจุดเด่นและความแตกต่างเฉพาะตนในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือกันในการกำหนด มาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.94)

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
10	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาระยะ 3-5 ปีและแผนปฏิบัติการ ประจำปี	4.88	0.34	มากที่สุด	1
11	สถานศึกษามีแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปีและ แผนปฏิบัติการประจำปี	4.81	0.46	มากที่สุด	5
12	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ครอบคลุม	4.84	0.46	มากที่สุด	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	งานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป				
13	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา	4.61	0.63	มากที่สุด	8
14	สถานศึกษามีการมีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้วยการประเมินสถานภาพ พร้อมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.86	0.42	มากที่สุด	2
15	สถานศึกษามีกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน	4.85	0.45	มากที่สุด	3
16	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการ ไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.78	0.49	มากที่สุด	6
17	สถานศึกษามีการประมาณงบประมาณ รายรับ-จ่าย และทรัพยากรในการจัดการศึกษา	4.70	0.53	มากที่สุด	7
เฉลี่ยรวม		4.79	0.47	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปีและแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.34) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการมีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้วยการประเมินสถานภาพ พร้อมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.42) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
18	สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.90	0.30	มากที่สุด	1
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างควมตระหนักรับ และสร้างความผูกพันของบุคลากรในสถานศึกษาต่อเป้าหมายและแผนงาน พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.70	มากที่สุด	3
20	ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีการกำกับ ติดตาม นิเทศงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้	4.89	0.31	มากที่สุด	2
21	บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.38	0.80	มาก	4
22	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.82	มาก	5
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือในทีมและมีภาวะผู้นำในการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย	4.24	0.87	มาก	6
เฉลี่ยรวม		4.54	0.64	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.30) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีการกำกับ ติดตาม นิเทศงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ($\bar{X} =$

4.89, S.D. = 0.31) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือในทีมและมีภาวะผู้นำในการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.87)

ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
24	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.40	0.67	มาก	6
25	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.48	0.63	มาก	4
26	สถานศึกษามีการประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา	4.62	0.55	มากที่สุด	1
27	สถานศึกษามีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสอบ การสำรวจ ความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	4.62	0.54	มากที่สุด	1
28	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	4.56	0.60	มากที่สุด	2
29	สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน	4.46	0.68	มาก	5
30	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เช่น การปรับปรุงการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียน หรือ พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.54	0.55	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
31	สถานศึกษามีการติดตามผลการประเมินและประเมินผลซ้ำ เพื่อทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.37	0.60	มาก	7
เฉลี่ยรวม		4.51	0.60	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) และสถานศึกษามีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสอบ การสำรวจความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการติดตามผลการประเมินและประเมินผลซ้ำ เพื่อทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการติดตามผลการดำเนินงานของ
สถานศึกษา

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
32	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ หรือหัวหน้ากลุ่มงานเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.68	0.66	มากที่สุด	2
33	ผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	4.39	0.79	มาก	4
34	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในประเด็นที่หลากหลาย เช่น กระบวนการบริหารจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล หรือการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	4.33	0.86	มาก	5
35	บุคลากรในสถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหาร	4.33	0.83	มาก	5
36	ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีรายงานในส่วนของระยะเวลา ขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง	4.31	0.85	มาก	6
37	ผู้รับผิดชอบมีการนำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายมาใช้ในการเทียบเคียงกับผลการดำเนินงาน เพื่อทราบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้	4.46	0.80	มาก	3

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
38	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษา	4.72	0.59	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม		4.46	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบหรือหัวหน้ากลุ่มงานเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีรายงานในส่วนของระยะเวลา ขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
39	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด	4.90	0.37	มาก	1
40	สถานศึกษามีการกำหนดคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการ	4.83	0.45	มาก	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n=201)					
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	ประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)				
41	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)	4.29	0.85	มาก	7
42	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน บุคลากร งบประมาณ หรือสภาพชุมชนโดยรวม และข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสถานศึกษา หรือผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน	4.56	0.75	มากที่สุด	5
43	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็งและระบุดูจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.64	0.62	มากที่สุด	4
44	สถานศึกษามีการจัดรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ที่มืองค์ประกอบครบถ้วนประกอบด้วย 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 2) รายละเอียดผลการประเมิน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินภาพรวมและรายมาตรฐาน	4.71	0.63	มากที่สุด	3
45	สถานศึกษามีการเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	4.83	0.43	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n=201)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ				
46	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์หรือการ เผยแพร่ผลการประเมินรายงานผลการ ประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อสาธารณะชน	4.53	0.59	มากที่สุด	6
	เฉลี่ยรวม	4.57	0.58	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.45) และสถานศึกษามีการเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.43) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.85)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวมจำแนกตามตำแหน่ง

ความคิดเห็น	ตำแหน่ง						t	sig
	ผู้บริหาร (n=62)			ครูผู้สอน (n=139)				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.47	0.23	มาก	4.47	0.23	มาก	0.140	0.889
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.79	0.28	มากที่สุด	4.79	0.21	มากที่สุด	0.019	0.985
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.46	0.31	มาก	4.57	0.28	มาก	-2.527	0.012*
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.53	0.23	มากที่สุด	4.49	0.20	มาก	1.414	0.159
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.59	0.47	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก	2.459	0.015*
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.69	0.31	มากที่สุด	4.65	0.30	มากที่สุด	0.868	0.386
เฉลี่ยรวม	4.59	0.31	มากที่สุด	4.56	0.29	มากที่สุด	0.396	0.408

*แทน มี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวมจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความคิดเห็น	วุฒิการศึกษา						t	sig
	ระดับปริญญาตรี (n=115)			สูงกว่าระดับปริญญา ตรี(n=86)				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.46	0.22	มาก	4.49	0.24	มาก	- 0.905	0.367
2. ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.80	0.21	มากที่สุด	4.78	0.26	มากที่สุด	0.572	0.568
3. ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.56	0.29	มากที่สุด	4.52	0.31	มากที่สุด	0.851	0.396
4. ด้านการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.49	0.20	มาก	4.53	0.23	มากที่สุด	- 1.409	0.160
5. ด้านการติดตามผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	4.42	0.52	มาก	4.52	0.54	มากที่สุด	- 1.285	0.200
6. ด้านการจัดทำรายงานผล การประเมินตนเองของ สถานศึกษา	4.66	0.29	มากที่สุด	4.66	0.33	มากที่สุด	- 0.002	0.998
เฉลี่ยรวม	4.57	0.29	มากที่สุด	4.58	0.32	มากที่สุด	1.363	0.448

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรี พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวมจำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงาน

ความคิดเห็น	ประสบการณ์ทำงาน								
	ต่ำกว่า 5 ปี			6-10 ปี			11 ปีขึ้นไป		
	(n=24)			(n=56)			(n=121)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.46	0.20	มาก	4.48	0.21	มาก	4.47	0.24	มาก
2. ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.74	0.31	มากที่สุด	4.78	0.23	มากที่สุด	4.80	0.21	มากที่สุด
3. ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.58	0.29	มากที่สุด	4.54	0.32	มากที่สุด	4.53	0.28	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.48	0.22	มาก	4.51	0.23	มากที่สุด	4.51	0.20	มากที่สุด
5. ด้านการติดตามผลการ ดำเนินงานของ สถานศึกษา	4.64	0.36	มากที่สุด	4.52	0.54	มากที่สุด	4.42	0.54	มาก
6. ด้านการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา	4.58	0.36	มากที่สุด	4.69	0.29	มากที่สุด	4.66	0.28	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.58	0.29	มากที่สุด	4.59	0.30	มากที่สุด	4.57	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 5 ปี, 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโดยรวม

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.007 10.401 10408	2 198 200	0.003 0.053	0.064	0.938
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.088 10.469 10.557	2 198 200	0.044 0.053	0.833	0.436
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.054 17.239 17.293	2 198 200	0.027 0.087	0.307	0.736
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.013 8.826 8.839	2 198 200	0.006 0.045	0.140	0.869
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.912 55.037 55.948	2 198 200	0.456 0.278	1.640	0.197
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.008 3.846 3.854	2 198 200	0.095 0.091	1.049	0.352

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี, 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสภวิทยาชตพ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ร้อยเอ็ด**

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายเปิดมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.26 โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1) บุคลากรบางส่วนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนในการกำหนดมาตรฐานการจัดทำมาตรฐานชาตความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.2) การถ่ายทอดมาตรฐานสู่ครูและบุคลากรยังไม่ทั่วถึงควรมีการทบทวนมาตรฐานร่วมกันทุกปีเพื่อความทันสมัย

1.3) ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน

1.4) ควรจัดทำคู่มือหรือสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในมาตรฐาน

1.5) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเพื่อปรับปรุงมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น

2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1) ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานอย่างเป็นระบบก่อนวางแผน

2.2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผนยังมีน้อย

2.3) แผนบางส่วนยังไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมายของหลักสูตรหรือมาตรฐานชาติ

2.4) ควรใช้ข้อมูลจากการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพื้นฐานในการจัดทำแผน

2.5) ควรจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครองก่อนสรุปแผน

2.6) จัดทำแผนในรูปแบบที่ชัดเจนและสามารถติดตามได้ง่าย

3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.1) มีข้อจำกัดด้านเวลา งบประมาณ และบุคลากรในการขับเคลื่อนแผน

3.2) กิจกรรมบางอย่างดำเนินการไม่ต่อเนื่องตามแผนที่วางไว้

3.3) บุคลากรบางคนยังขาดความเข้าใจในเป้าหมายของกิจกรรม

3.4) ควรจัดประชุมสรุปความคืบหน้าเป็นระยะ พร้อมแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

3.5) ควรเพิ่มบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระในการติดตามผลของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.6) ควรจัดระบบติดตาม-รายงานที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบออนไลน์ หรือรายงาน

สั้นทุกเดือน

3.7) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามแผน

4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.1) ควรอบรมให้บุคลากรเข้าใจเกณฑ์ประเมินและวิธีวิเคราะห์ผล

- 4.2) ควรส่งเสริมให้แต่ละกลุ่มสาระมีการประเมินตนเองก่อนประเมินรวมของโรงเรียน
- 4.3) ควรใช้ผลการประเมินเป็นฐานในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้
- 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
 - 5.1) ควรมีการวางแผนทางแก้ปัญหาทันทีหลังการติดตามในแต่ละรอบ
 - 5.2) ส่งเสริมการวิเคราะห์ผลการติดตามร่วมกันระหว่างครู
- 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
 - 6.1) ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนตัวอย่าง SAR ที่มีคุณภาพจากโรงเรียนสถานศึกษาอื่น
 - 6.2) ใช้ SAR เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป
 - 6.3) ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นปีเพื่อให้รายงานมีคุณภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน 408 คน จาก 8 โรงเรียน ใน สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 201 คน สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วเทียบสัดส่วน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งประกอบด้วยระดับความคิดเห็น ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมถึงแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) สำหรับใช้เก็บข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA หรือ F-test) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปผล

5.1.1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอน และผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารรายด้านปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้วยการประเมินสถานภาพ พร้อมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา

2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) และสถานศึกษามีการเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)

3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีการกำกับติดตาม นิเทศงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือในทีมและมีภาวะผู้นำในการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

4) ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลครอบคลุม

ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา และสถานศึกษามีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสอบ การสำรวจความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการติดตามผลการประเมินและประเมินผลซ้ำ เพื่อทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสะท้อนจุดเด่นและความแตกต่างเฉพาะตนในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือกันในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

6) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ หรือหัวหน้ากลุ่มงานเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีรายงานในส่วนหนึ่งของระยะเวลา ขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

5.1.2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่าง ยกเว้น การจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.1.3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทาง สรุปได้ดังนี้

เพื่อยกระดับคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง ผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน ควรวางแผนพัฒนาการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฐาน และเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ควร

ติดตามและขับเคลื่อนแผนอย่างเป็นระบบ โดยมีการประชุมสรุปความคืบหน้าเป็นระยะ ใช้ระบบติดตามออนไลน์หรือรายงานสัปดาห์ประจำเดือน พร้อมเพิ่มบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระและนักเรียนในการติดตามผล ในส่วนของการประเมินคุณภาพ ควรมีการอบรมบุคลากรให้เข้าใจเกณฑ์และวิธีการประเมินอย่างถูกต้อง รวมถึงนำผลการประเมินมาใช้เป็นฐานในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การติดตามผลควรมีแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจนหลังการติดตามในแต่ละรอบ และควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลร่วมกัน ส่วนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองควรได้รับการยกระดับคุณภาพผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนตัวอย่าง SAR ที่มีคุณภาพจากโรงเรียนอื่น และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นปี เพื่อให้รายงานมีความสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นเครื่องมือวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไปได้อย่างแท้จริง

5.2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งหทัยรัตน์ วันทาพงษ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิดของ บุญมี สุขเกษม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเน้นว่าความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการเชิงกลยุทธ์และความสามารถในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ ที่พบว่า ผู้บริหารในพื้นที่วิจัยมีพฤติกรรมการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งอาจใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในพื้นที่อื่น ๆ ได้ต่อไป นอกจากนี้ผลการวิจัยนำมาอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

- 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ การจัดทำแผนพัฒนาของโรงเรียนยังเป็นการเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาเข้ากับการดำเนินงานจริงในแต่

ละปีการศึกษา ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำที่เข้มแข็งมักจะสามารถบูรณาการแนวคิดการประกันคุณภาพเข้าไว้ในแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมการพัฒนา ตลอดจนกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติยา อินทร์สุข (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างรอบด้าน มักจะสามารถดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการวางแผนที่ดีจะนำไปสู่การปฏิบัติที่มีเป้าหมายชัดเจนและสามารถติดตามประเมินผลได้จริง กล่าวโดยสรุป การที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถกำหนดทิศทาง พัฒนากลยุทธ์ และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในได้อย่างยั่งยืน

2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองเห็นว่า การจัดทำ SAR เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และถือเป็นเอกสารสำคัญที่สะท้อนภาพรวมของผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ผู้บริหารที่มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุนการจัดทำรายงาน ย่อมส่งผลให้การจัดทำ SAR มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในรอบต่อไปได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ หลายสถานศึกษายังมีการอบรมและส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเขียนรายงาน ส่งผลให้กระบวนการจัดทำ SAR ไม่ได้เป็นภาระของผู้บริหารเพียงลำพัง แต่เป็นกระบวนการของทั้งองค์กรที่ช่วยกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา แก้วกิ่ง (2563) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ จะสามารถจัดทำรายงาน SAR ได้อย่างมีคุณภาพ และยังสามารถใช้รายงานดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก จึงชี้ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาภายใน และตระหนักถึงความสำคัญของรายงาน SAR ในฐานะเครื่องมือทางการบริหารที่มีบทบาทสำคัญในการสะท้อนผลการดำเนินงาน และใช้เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองมีการนำแผนพัฒนาการศึกษาที่จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถวางระบบการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนา กำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่ชัดเจน จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารแผนพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งการวางแผน การจัดการ การควบคุม

และการประเมินผล อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามแผน ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ชันติวงศ์ (2561) ที่ศึกษาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า โรงเรียนที่มีการดำเนินงานตามแผนอย่างจริงจังและต่อเนื่องมักมีผู้บริหารที่สามารถสร้างความเข้าใจในแผนพัฒนาร่วมกับบุคลากร และมีระบบติดตามที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยรวม กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นของผู้บริหารที่อยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการถ่ายทอดเป้าหมายจากแผนสู่การปฏิบัติจริง และมีการติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4) ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง ให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการดำเนินงานสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินการ การจัดเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ และการรายงานผลในรูปแบบที่ถูกต้องและตรวจสอบได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง มีการขับเคลื่อนระบบประเมินภายในควบคู่กับการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมิน ส่งผลให้กระบวนการประเมินไม่ใช่เพียงหน้าที่ของผู้บริหาร แต่เป็นความร่วมมือร่วมใจของทั้งองค์กร ที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของศิริกาญจน์ ม่วงศรี (2562) ที่ศึกษาการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โรงเรียนที่มีการประเมินคุณภาพภายในในระดับสูง มักมีการกำหนดแนวทางการประเมินอย่างชัดเจน มีระบบจัดเก็บเอกสารที่เป็นระบบ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างลึกซึ้งก่อนนำไปใช้วางแผนพัฒนา ทั้งยังพบว่าโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายสหวิทยาเขตมีแนวโน้มที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประเมินและตรวจสอบคุณภาพร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการประเมินโดยรวม ดังนั้น ความคิดเห็นในระดับมากของผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว จึงแสดงถึงศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการประเมินที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และใช้ผลการประเมินเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง มีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาช่วยให้

สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน วัดผลได้ และสามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์กับเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินคุณภาพในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2542) ที่กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาคือกรอบหรือเกณฑ์ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยต้องกำหนดให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถใช้ตรวจสอบหรือประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2550) ที่เห็นว่า การกำหนดมาตรฐานทางการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ เนื่องจากช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร ช่วยให้การบริหารจัดการมีทิศทาง และเอื้อต่อการประเมินคุณภาพในภาพรวมของสถานศึกษา ดังนั้น การที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากในด้านนี้ สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับการวางรากฐานของระบบประกันคุณภาพที่มั่นคง โดยการกำหนดมาตรฐานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพในทุกมิติ

6) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของผู้บริหารในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผล และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การติดตามผลการดำเนินงานเป็นองค์ประกอบสำคัญของวงจรการบริหารคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้เป็นข้อมูลในการสะท้อนความสำเร็จหรือข้อจำกัดในการดำเนินงาน และนำไปสู่การปรับปรุงอย่างมีทิศทาง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูศรี วงศ์เพ็ง (2562) ซึ่งระบุว่า การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพราะช่วยให้สามารถรับรู้ผลการดำเนินงานที่แท้จริง และนำข้อมูลไปใช้วางแผนหรือกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ญัฐชา ธรรมรักษ์ (2563) ที่เสนอว่า การติดตามผลในระดับสถานศึกษาควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน มีการสื่อสารผลลัพธ์กับผู้เกี่ยวข้อง และควรใช้ผลการติดตามเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการประเมินตนเอง (SAR) รวมถึงเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาในรอบปีถัดไป ดังนั้น การที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากในด้านนี้ แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยยึดกระบวนการติดตามผลเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการเชิงพัฒนา

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารต่อแนวทางดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามตำแหน่งมีความคิดเห็นต่อแนวทางดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับ ชลนุกัทร ไตรแดง และ อุไร สุทธิแย้ม (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู ที่ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทองปัจจุบันถูกกำหนดเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีความรู้ ความเข้าใจ และรับรู้เป้าหมายและแนวทางของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง มีการอบรม สร้างความตระหนัก และขับเคลื่อนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารเองก็มีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการรายงานผล ซึ่งช่วยให้เกิดการรับรู้ร่วมในระดับเดียวกัน แม้จะมีความแตกต่างด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ก็ตาม และสอดคล้องกับสุภาภรณ์ สังขมณี จิราภรณ์ ผันสว่าง และพระครูวิจิตรปัญญารักษ์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ควรมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้ ควรวางแผนพัฒนาการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฐาน และติดตามความคืบหน้าด้วยระบบที่มีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมสรุปผลและระบบติดตามออนไลน์ การอบรมบุคลากรเพื่อเข้าใจการประเมินอย่างถูกต้อง และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนารายงานผลการประเมินตนเองอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต สอดคล้องกับธีรยุทธ เดชวงษา และ จิราภรณ์ ผันสว่าง (2567) ในส่วนของข้อเสนอแนะพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญถึงการมีส่วนร่วมในกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ควรรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศ เอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งหรือมีวุฒิการศึกษาใด ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาสถานศึกษา

5.3. ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยพบว่า ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดจะต้องให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการพัฒนาในด้านนี้อย่างเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมและยกระดับประสิทธิภาพการติดตามผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตควรกำหนดนโยบายเร่งเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบติดตามผลภายในสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูให้มีความรู้ด้านการติดตามและประเมินผล จัดให้มีระบบติดตามผลที่เป็นเอกภาพ ใช้งานง่าย และสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน ส่งเสริมความตระหนักและความรับผิดชอบของบุคลากรทุกระดับต่อการระบวนการติดตามและประกันคุณภาพการศึกษา โดยเน้นให้ตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ และผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา พร้อมปลูกฝังทัศนคติที่เห็นคุณค่าของข้อมูล นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดสรรทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ และสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอ นโยบายเหล่านี้จะช่วยให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความเข้มแข็ง โปร่งใส และพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ

ในขณะเดียวกันด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดี โดยควรมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาระบบการจัดทำแผนพัฒนาอย่างเป็นมาตรฐาน จัดให้มีการเผยแพร่แผนพัฒนาการจัดการศึกษาต้นแบบที่มีคุณภาพสู่สถานศึกษาอื่น ส่งเสริมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนที่มีความโดดเด่นด้านการจัดทำแผน และพัฒนาคู่มือหรือเกณฑ์แนวปฏิบัติที่ดีในระดับเขต พร้อมสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยให้การจัดทำแผนมีคุณภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

1) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีระบบติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ควรสร้างวัฒนธรรมการติดตามและประเมินผลภายในองค์กร โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของกระบวนการติดตาม ควรนำข้อมูลจากการติดตามผลไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ครอบคลุมเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อบริบทและความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการวางแผน เพื่อให้แผนพัฒนามีความสมบูรณ์และได้รับการยอมรับ

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความก้าวหน้าในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อ

เสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเสนอแนวทางการศึกษาต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา การศึกษานี้สามารถดำเนินการในรูปแบบงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนากระบวนการประเมินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิเคราะห์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยเชิงระบบและบริบทที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

- กนกวรรณ พานิชเจริญ. (2565). *เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิการ์ ตันประเสริฐ. (2565). *การประกันคุณภาพการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติชัย สังข์สุวรรณ. (2560). *พื้นฐานการประกันคุณภาพ*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิ่งทอง ใจแสน. (2553). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญชนก วงศ์ไพศาล. (2563). *การศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูศรี วงศ์เพ็ญ. (2562). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ศักดิ์ นิลพันธุ์. (2566). *การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐชา ธรรมรักษ์. (2563). *แนวทางการติดตามและประเมินผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นครราชสีมา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ณัฐพล ศรีสุวรรณ. (2562). *แนวทางการประกันคุณภาพในภาคอุตสาหกรรม*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ธุรกิจ.
- ณัฐวุฒิ อิศรางกูร. (2561). *แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์สุดา ภูมิระเปียบ. (2561). *กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อุปโมยอริชัย. (2560). *พื้นฐานการจัดการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงนุช ปรีชาธรรม. (2564). *หลักการพัฒนาคุณภาพองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.
- นพดล เจริญธรรม. (2563). *คุณภาพและมาตรฐานในการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประพจน์ เชื้อเกียรติ. (2564). *การบริหารการศึกษาภายใต้แนวคิดของการพัฒนาองค์กรการศึกษาแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาลัยการศึกษา.
- ประเสริฐ สุขไชย. (2560). *มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรัชญา ชินวัฒน์. (2562). *นวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะดา จันทร์เจริญสุข. (2553). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณี บำรุงพงษ์. (2560). *การพัฒนาผู้นำการศึกษาในยุคดิจิทัล: ความสำคัญของการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาลัยการศึกษา.
- พรทิพย์ ศิริอุดม. (2561). *แนวคิดการบริหารคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มยุรี สุขแก้ว. (2567). *แนวคิดและกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา*. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์มอดินแดง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วรินทร์ คำทอง. (2561). *การประกันคุณภาพในอุตสาหกรรม*. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์เทคโนโลยี.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: วี.พรินต์.
- ศักดิ์ชัย สารสิน. (2560). *การบริหารทรัพยากรการศึกษาเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาลัยการศึกษา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2565). *มาตรฐานการศึกษาสำหรับอนาคต*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศิริพร กิจเกื้อกูล. (2554). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย สุขะจันทร์. (2566). *คู่มือการประเมินคุณภาพในระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย วิจิตรเกษม. (2567). *แนวโน้มการบริหารการศึกษาในอนาคต: บทบาทของเทคโนโลยีและนโยบายระดับชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ อารังธวัช. (2565). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2563). *การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2542). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- สุนีย์ คงสมบัติ. (2563). *ศาสตร์และศิลป์ของการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพล คุณเลิศ. (2562). *การบริหารการศึกษาดำเนินการด้วยทฤษฎีการบริหารที่เหมาะสม: แนวทางการพัฒนาองค์กรการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยาลัยการบริหารการศึกษา.
- อัญญา สิงห์สุวรรณ. (2562). *ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมีอาชีพ : จุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ที่ไม่ทำได้*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- Bush, T. (2021). *Theories of educational leadership and management*. Sage Publications.
- Crosby, P. B. (1979). *Quality is free*. McGraw-Hill.
- Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. Jossey-Bass.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.
- Ewell, P. T. (1999). *Assessment and accountability in higher education*. NCHEMS.
- Feigenbaum, A. V. (1991). *Total quality control*. McGraw-Hill.
- Garvin, D. A. (1984). *Managing quality: The strategic and competitive edge*. Free Press.
- Guskey, T. R. (2010). *The principal as assessment leader*. Solution Tree Press.

- Holmes, B. (2022). *International perspectives on quality assurance in education*. Routledge.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2020). *Educational administration: Theory, research, and practice* (10th ed.). McGraw-Hill.
- Ishikawa, K. (1985). *What is total quality control? The Japanese way*. Prentice-Hall.
- Juran, J. M. (1989). *Juran on leadership for quality*. Free Press.
- Leahy, F. (2022). *Global trends in educational quality assurance*. Sage Publications.
- Marzano, R. J. (1992). *A different kind of classroom: Teaching with dimensions of learning*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Oakland, J. S. (2003). *Total quality management: Text with cases* (3rd ed.). Butterworth-Heinemann.
- Wiggins, G., & McTighe, J. (1998). *Understanding by design*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Yin Cheong, C., & Wai Ming, T. (1997). *Multi-models of quality in education*. The Hong Kong Institute of Education.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ สารนิพนธ์

- จารุกิตติ์ สุดสุข. (2565). สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จินตนา วงษ์นาค. (2564). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านลำแดง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เฉลิม สารการ. (2565). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ณัฐพล จันท์พล. (2564). การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธนพล วงศ์ฉลาด. (2564). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นฤมล ชันติวงศ์. (2561). *การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาณุวัฒน์ ปิ่นหอม. (2565). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

มานพ แจ่มพลอย. (2553). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

รุ่งหทัยรัตน์ วันทาพงษ์. (2564). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วิมลทิพย์ วิรัชวา. (2560). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยเขตพัฒนาวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

วิไลรัตน์ สุวรรณสม. (2567). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริกาญจน์ ม่วงศรี. (2562). *การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Efendi, I., & Meftah, M. (2019). *Analysis of implementation internal quality assurance system school: Case study of quality mapping analysis in Public Junior High School 1 Medan City in the graduation standard*. Proceedings of the 20th

Malaysia Indonesia International Conference on Economics, Management and Accounting, 374-380.

Kagochi, E. N. (2022). *Influence of internal quality assurance practices on students' academic performance in secondary schools in Kieni East and West Sub-counties in Nyeri County*. Karatina University.

Kitosi, F. G. (2021). *Assessment of the implementation of internal quality assurance in public community secondary schools in Tanzania*. The Open University of Tanzania.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1) บทความในวารสาร

กันเกตุ บุญชู, รักษา ชัยลักษณ์ และ พลอยดวงรัตน์ จารุวรรณ. (2565). *TRIAM Model: การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน*. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4(4), 51-63.

กิตติยา อินทร์สุข. (2561). *การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดขอนแก่น*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(1), 78-90.

ชลนุภัทร ไตรแดง และ อุไร สุทธิแย้ม. (2565). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(7), 161-176. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKA/article/view/255225>

ณรงค์ศักดิ์ มหาวงษ์. (2566). *ผู้นำทางการศึกษากับการบริหารงานเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัล*. วารสารนโยบายการศึกษาและการบริหาร, 10(3), 12-28.

ธวัชชัย ดวงชม. (2562). *การบริหารการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน*. วารสารการศึกษานานาชาติ, 7(2), 63-80.

นเรศ สถิตย์พงศ์. (2561). *การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21*. วารสารศาสตร์.

บุญมี สุขเกษม. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วารสารวิชาการการบริหารการศึกษา, 15(2), 45-58.

- ปัทมญา สังขชาติ และ จิราภรณ์ ผันสว่าง. (2567). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, 9(2), 1-11.
- ปรีชา พรหมเทพ. (2565). การบริหารการศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อคุณภาพของผู้เรียน. วารสารวิจัยและ พัฒนาการศึกษ, 22(1), 30-47.
- พิระศักดิ์ เชื้อไทย. (2564). การบริหารการศึกษาผ่านการมีส่วนร่วมจากชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย. วารสารการศึกษและการบริหาร, 12(2), 22-40.
- ภัทรมนัส ศรีตระกูล. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับ นานาชาติ (PISA) ของประเทศไทย. วารสารการศึกษและการพัฒนาสังคม.
- ภัทรา พิชัย. (2565). การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง: การพัฒนาแนวทางใหม่ในบริบท การศึกษาไทย. วารสารการศึกษานานาชาติ, 4(3), 75-90.
- วสันต์ เต็งกวน และ กิตติชัย สุธาสีโนบล. (2564). มุมมองการศึกษาไทย: ทำอย่างไรให้ไปสู่ ความสำเร็จ A Critical Lens on Thailand Education: The Road to Success. สึกษา วารสารศึกษาศาสตร์.
- วิจิตรา ภัคดิวงศ์. (2567). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนดิจิทัล: แนวทางการ ควบคุม ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เรียนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย. วารสารวิชาการและนวัตกรรมการศึกษา, 23(2), 122-130.
- สมศักดิ์ สง่าพาณิชย์. (2563). การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน: บทบาทของการบริหารการศึกษา ระดับชาติ. วารสารการศึกษาระดับชาติ, 15(3), 101-120.
- สุพัตรา แก้วกิ่ง. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน. วารสารการประกันคุณภาพการศึกษา, 8(2), 55-67.
- สุภาภรณ์ สังฆมณี จิราภรณ์ ผันสว่าง และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์. (2565). การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 6(2), 492-506.
- สุวิทย์ นิลบุญ. (2563). การบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21: การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น. วารสาร การศึกษา, 18(1), 45-60.
- อารยา ใจดี. (2551). กระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. วารสารการประเมินผล การศึกษา, 6(2), 55-63.
- โสภณ นาคะเสถียร. (2561). แนวทางการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21. วารสาร การบริหารการศึกษาไทย, 15(2), 45-58.
- Harvey, L. (1995). Editorial: The quality agenda. *Quality in Higher Education*, 1(1), 5-12.

- Hartog, D. N., & Koopman, P. L. (2001). *Leadership in organization*. In *Handbook of Industrial, Work, and Organizational Psychology: Volume 2 Organizational Psychology*. London: Sage.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Newton, J. (2000). *Feeding the beast or improving quality? Quality in Higher Education*, 6(3), 153-163.
- Silman, F. (2012). A study on quality assurance in higher education in North Cyprus. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 31-38.
- Udalla, N. E., & Ikediugwu, N. (2020). Assessment of internal quality assurance practices of principals in public and private secondary schools in Anambra State. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 5(6), 494-500.
- Van Vught, F., & Westerheijden, D. (1994). Internal quality assurance in higher education. *Quality in Higher Education*, 1(1), 1-15.

4) สู่จิตร์ แผ่นพับ โฆษณา แผ่นปลิว และเอกสารการสอนที่ไม่เป็นเล่ม

ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์. (2560). *ความสำคัญของการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด*. กรุงเทพฯ: เอกสารการสอนที่ไม่เป็นเล่ม.

5) ราชกิจจานุเบกษา

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561). *ราชกิจจานุเบกษา*, 135(11 ก), 3.
- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561). *ราชกิจจานุเบกษา*, 135(22 ก), 4-8.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*, 116(74 ก), 1-9.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. 116(74 ก).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). *การปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. 136(57 ก), 51.

6) สิ่งพิมพ์อื่นๆ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา: แนวทางและบทบาทของผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การประเมินคุณภาพการศึกษา: แนวทางการพัฒนาและการประเมินผลการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์การศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน. กรุงเทพฯ: สพฐ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). การประกันคุณภาพการศึกษา: แนวทางการพัฒนาและการประเมินผลการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์การศึกษาธิการ.

กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. (2567). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567.

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570).

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ธีรยุทธ เดชวงษา และ จิราภรณ์ พันสว่าง. (2567). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. มหาสารคาม : สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย และ สมาคมส่งเสริมการวิจัยร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สพฐ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สพฐ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน: แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการนำมาตรฐานของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2552). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2564). *คู่มือมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2565). *รายงานประจำปี 2565*.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563ก). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563ข). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2562). *การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา*. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.

7) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

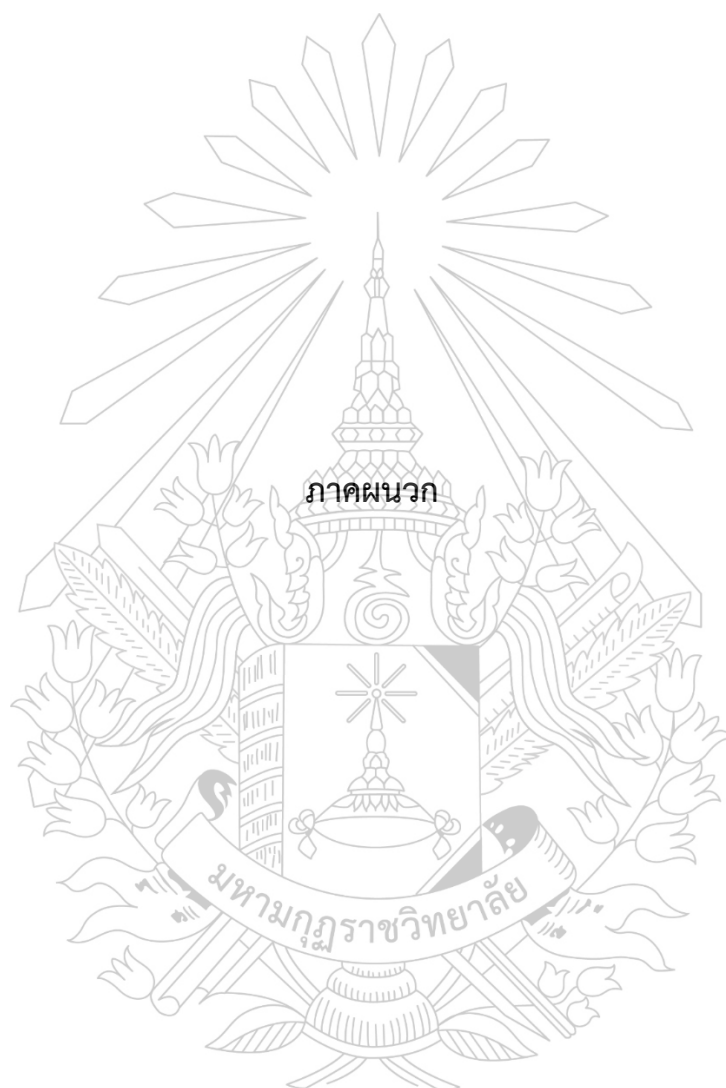
กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2567, จาก shorturl.at/6eDhR

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/yUw7B>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *การประกันคุณภาพการศึกษาในระบบการศึกษาของประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/d9uYz>

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2567). *คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567-2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2567, จาก https://www.onesqa.or.th/th/content-view/1168/3560/?utm_source=chatgpt.com

สุภาวดี ศรีสุวรรณ. (2556). *การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.l3nr.org/posts/542183>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) นายเทิดเกียรติ ยามโสภา

ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

วุฒิการศึกษา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2) นายบุญภพ จันทมัตตุการ

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

วุฒิการศึกษา : การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

3) รศ. ดร. สุเทพ เมย์ไธสง

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วุฒิการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๗๐๔๗/ว ๐๐๙๔

**มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด**

 ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๒๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.recmbu.ac.th

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายเทอดเกียรติ ยามโสภา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลาดังนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อขอรับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

 พ.ว. พัชรภรณ์
(พระฉวีพัชรภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(นายเทอดเกียรติ ยามโสภา)

 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๒๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญพร โทร. ๐๘-๓๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๕๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๐๙๕

**มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด**

ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร นายบุญภพ จันทมัตตุการ ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

พ. นเรศวรวิกรม
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บัณฑิตวิทยาลัย

(นายบุญภพ จันทมัตตุการ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนันท โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๘
นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๐๗๗

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอภัยภูฏราช” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

พ. ธีระวิฑูรย์

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตอภัยภูฏราช

มหาวิทยาลัย

อภัยภูฏราช

(รศ.ดร. สุเทพ เมย์ไธสง)

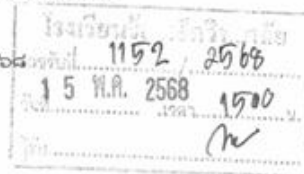
ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ดถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหัดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางสาวพัชรารักษ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๒๐๑๓๓ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาร้องไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขออนุญาตเคราะหัดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน
เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุญาตและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘-๐๙๔๐-๖๙๐๗

บันทึกข้อความ

1152

พว:ด้นดูจล สทท.

ส่วนราชการ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย งานธุรการ

ที่ วันที่ 15 พ.ค. 68

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ด้วยได้รับเรื่องจาก มมร.ร้อยเอ็ด ลว. 28 เม.ย. 68 ข้อความโดยสรุป ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่สารบรรณ (ลงชื่อ) หัวหน้างานธุรการ-สารบรรณ 15 พ.ค. 68	การสั่งการหรือความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยเอ็ดวิทยาลัย - ผอ. ร้อยเอ็ดวิทยาลัย ได้ส่งเอกสารให้ 16 พ.ค. 68
เรื่องนี้เห็นสมควร ☒ เพื่อโปรดทราบและพิจารณา ☐ มอบรองฯ ฝ่าย ☒ มอบกลุ่มสาระ/งาน ☐ แจ้งรองฯ ฝ่าย ☐ แจ้งกลุ่มสาระ/งาน ☐ อื่นๆ (ลงชื่อ) รองผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ 15 พ.ค. 68	หมายเหตุ ของผู้รับปฏิบัติ พว:ด้นดูจล สทท.

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สทม. ร้อยเอ็ด
เลขที่รับ ๐๑๕๙/ ๖๘
วันที่รับ ๒๘ พ.ค. ๒๕๖๘ เวลา ๐๖.๐๐
ลงชื่อ อุทัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลตลาด
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๑๓๗/ว ๐๕๑๓

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๒๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสทม.วิทยาเขตร้อยเอ็ด" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

เขียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา
☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ เพื่อโปรดพิจารณา รบ. / อนุญาโต
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
นางพัชรภรณ์
ลงชื่อ อุทัย เจ้าหน้าที่ธุรการ

รับ
- มอบ
๒๘ พ.ค. ๖๘

เพื่อโปรดทราบ และพิจารณาเป็นควร

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๔๔๐๖๔๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว๐๕๓๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ดถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหินกองวิทยาคาร

ด้วย นางสาวพัชราภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้ทำข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาท้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ลงชื่อ

(นายศุภชัย ธีระ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหินกองวิทยาคาร

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๕ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชฌีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๓๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๕๑๓

**มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด**

ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนข้างเขื่อนวิทยาคม

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ข้างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. นริศวิภากร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขต:

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนที โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

ที่ อว ๗๔๓๗/ว๐หน้า๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนทรายทองวิทยา

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ.ม.อริชราภรณ์

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายวิสิทธิ์ สดหลักทอง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรายทองวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชฌีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๕๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๕๓๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ขำเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ.ร.ม.อ.วิ.ร.ก.ส.

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

(นายวรัทเทพ สมันศรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชฌีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๕๔๐๖๕๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว๐๓๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๗

พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวโชนวิทยา

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ข้างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสทวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ.ร.อ.วิภากร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายอภิวัฒน์ ภูระวงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชฎี เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๕๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวโชนวิทยา

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๓๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงสำ
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา

ด้วย นางสาวพัชราภรณ์ ข้างเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. นริศวิภากร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายวิระชัย แผลงฤทธิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสามขาท่าหาดยาววิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๙๔๐๖๙๐๗

ที่ อว ๗๔๑๗/ว ๐๒๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ดถนนเลียงเมือง ตำบลต่งลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย

ด้วย นางสาวพัชรภรณ์ ขำเหล็ก เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. นวรัตน์

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ลงชื่อ

(นายประวิทย์ เขิงสะอาด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชสมัย เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘๐ ๔๔๐๖๔๐๗

ภาคผนวก จ
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
 2. คำตอบของท่านในแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ โดยเสนอผลการศึกษาในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้ในการศึกษาเท่านั้น
 3. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์

นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร

☐ ครูผู้สอน

2. วุฒิการศึกษา

☐ ระดับปริญญาตรี

☐ สูงกว่าระดับปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 6-10 ปี

☐ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหาร
สถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด และโปรดตอบทุกข้อ

ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านมีแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาตามรายการต่อไปนี้ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

5	หมายถึง	มีการดำเนินงานในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการดำเนินงานในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีการดำเนินงานในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการดำเนินงานในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีการดำเนินงานในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา					
2	บุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือกันในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
3	บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานของสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
4	สถานศึกษามีการพิจารณาถึงบริบท ความพร้อม ศักยภาพ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของตนเพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน					
6	สถานศึกษามีการสะท้อนจุดเด่นและความแตกต่างเฉพาะตนในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา					
7	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่ครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน การบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8	สถานศึกษามีการเสนอร่างมาตรฐานสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบ					
9	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ประกาศ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผ่านช่องทางต่างๆ อย่างทั่วถึง					
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
10	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี					
11	สถานศึกษามีแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี					
12	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ครอบคลุม งานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป					
13	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
14	สถานศึกษามีการมีการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้วยการประเมินสถานภาพ พร้อมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
15	สถานศึกษามีกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน					
16	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการ ไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี					
17	สถานศึกษามีการประมาณงบประมาณรายรับ-จ่าย และทรัพยากรในการจัดการศึกษา					
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
18	สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างตระหนักรู้ ยอมรับ และสร้างความผูกพันของบุคลากรในสถานศึกษาต่อเป้าหมายและแผนงาน พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีการกำกับ ติดตาม นิเทศงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้					
21	บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาการจัดและแผนปฏิบัติการประจำปี					
22	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือในทีมและมีภาวะผู้นำในการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย					
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
24	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
25	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
26	สถานศึกษามีการการประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา					
27	สถานศึกษามีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสอบ การสำรวจความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน					
28	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน					
29	สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์และประเมินผล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน					
30	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เช่น การปรับปรุงการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียน หรือการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
31	สถานศึกษามีการติดตามผลการประเมินและประเมินผลซ้ำ เพื่อทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา						
32	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ หรือหัวหน้ากลุ่มงานเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
33	ผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี					
34	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในประเด็นที่หลากหลาย เช่น กระบวนการบริหารจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล หรือการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา					
35	บุคลากรในสถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหาร					

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
36	ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีรายงานในส่วนของระยะเวลา ขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจและ กิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง					
37	ผู้รับผิดชอบมีการนำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย มาใช้ในการเทียบเคียงกับผลการดำเนินงานเพื่อทราบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้					
38	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษา					
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา						
39	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด					
40	สถานศึกษามีการกำหนดคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)					
41	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)					
42	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน บุคลากร งบประมาณ หรือสภาพชุมชนโดยรวม และข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา หรือผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน					
43	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา					
44	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนประกอบด้วย 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 2) รายละเอียดผลการประเมิน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินภาพรวมและรายมาตรฐาน 3) ภาคผนวก					

ข้อ	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
45	สถานศึกษามีการเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					
46	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์หรือการเผยแพร่ผลการประเมินรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อสาธารณะชน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ภาคผนวก ฉ

ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลา ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ รับผิดชอบการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	บุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือกันในการ กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความ สอดคล้องระหว่างมาตรฐานของสถานศึกษากับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐาน การศึกษาของชาติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการพิจารณาถึงบริบท ความพร้อม ศักยภาพ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของตนเพื่อ นำมากำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการสะท้อนจุดเด่นและความ แตกต่างเฉพาะตนในการกำหนดมาตรฐานของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่ครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน การบริหาร และจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการเสนอร่างมาตรฐานสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับฟังความ คิดเห็นและให้ความเห็นชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
9	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ประกาศ และ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผ่าน ช่องทางต่างๆ อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
10	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ ศึกษาระยะ 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการ ประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 3-5 ปี และ แผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ครอบคลุม งานทุกด้าน ทั้งด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้าน บริหารทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา มีการ วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และ อุปสรรคของสถานศึกษา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการมีการกำหนดทิศทางของ สถานศึกษาด้วยการประเมินสถานภาพ พร้อม กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบ กลยุทธ์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่า เป้าหมายในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/ แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการ ดำเนินการ ไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่าง ชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลลา ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
17	สถานศึกษามีการประมาณงบประมาณรายรับ- จ่าย และทรัพยากรในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
18	สถานศึกษามีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างควมตระหนัก ยอมรับ และสร้างความผูกพันของบุคลากรใน สถานศึกษาต่อเป้าหมายและแผนงาน พร้อมทั้ง สนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบมีการกำกับ ติดตาม นิเทศงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการให้บรรลุเป้าหมายตาม แผนพัฒนาการจัดและแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรายงาน ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือใน ทีมและมีภาวะผู้นำในการบริหารงานให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา							
24	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาน้อยกว่าภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการ เรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
27	สถานศึกษามีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสอบ การสำรวจความพึงพอใจ หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลการเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผล เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เช่น การปรับปรุงการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียน หรือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการติดตามผลการประเมินและประเมินผลซ้ำ เพื่อทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา							
32	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้บริหาร คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ หรือหัวหน้ากลุ่มงานเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	ผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในประเด็นที่หลากหลาย เช่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
	กระบวนการบริหารจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล หรือการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา						
35	บุคลากรในสถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหาร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมีรายงานในส่วนขอระยะเวลา ขอบเขต วัตถุประสงค์ วิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	ผู้รับผิดชอบมีการนำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย มาใช้ในการเทียบเคียงกับผลการดำเนินงานเพื่อทราบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา							
39	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการกำหนดคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	คะแนนความ คิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ΣR	IOC	เทียบ กับ เกณฑ์
		1	2	3			
42	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน บุคลากร งบประมาณ หรือสภาพชุมชนโดยรวม และข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา หรือผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
43	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันประเมินความก้าวหน้า ตรวจสอบจุดแข็งและระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินตนเองของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	สถานศึกษามีการจัดรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนประกอบด้วย 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 2) รายละเอียดผลการประเมิน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ผลการประเมินภาพรวมและรายมาตรฐาน 3) ภาคผนวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	สถานศึกษามีการเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์หรือการเผยแพร่ผลการประเมินรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

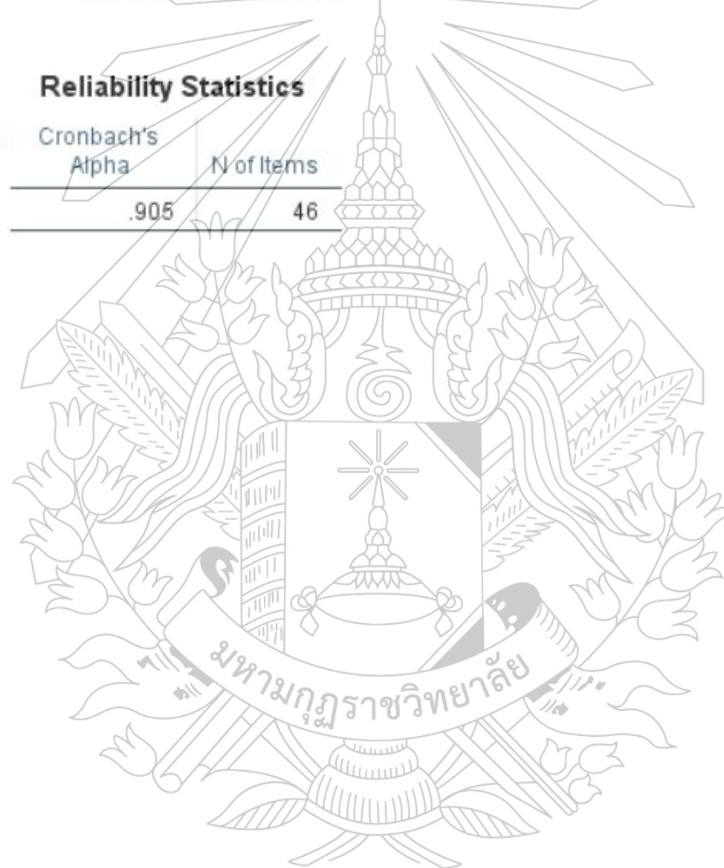
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.905	46

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวพัชรภรณ์ ช่างเหล็ก
วัน เดือน ปี เกิด	วันอังคาร ที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539
สถานที่เกิด	ร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี การศึกษบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	10 หมู่ 13 ตำบลศรีสว่าง อำเภอนาทรี จังหวัดร้อยเอ็ด 45240
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

